

LIITE

Viennin edistämisen instrumentteja koskevat selvitykset

Liitty selvitykseen

JÄTEHUOLTO- JA KIERRÄTYSALAAN LIITTYVÄN
TEKNIIKAN JA OSAAMISEN KARTOITUS
YRITYSVERKKOJEN KEHITTÄMISEKSI
KANSAINVÄLISILLE MARKKINOILLE

Jukka Loikala, Niko Herlin, Antti-Jussi Heilala,
Kerttu Tuhkanen, Saara Pulkkinen ja Taina Niemelä

Finpro ry

SITRA

ISBN 951-563-555-1
URL:<http://www.sitra.fi>

SISÄLLYSLUETTELO

Kansi 1

- 1 Viennin edistämisen instrumentteja koskevat selvitykset 3
 - 1.1 Vienninedistämisen instrumentit – kirjallisuusselvitys Ruotsi 4
 - 1.2 Vienninedistämisen instrumentit – kirjallisuusselvitys Tanska 8
 - 1.3 Vienninedistämisen instrumentit – kirjallisuusselvitys Saksa 12
 - 1.4 Vienninedistämisen instrumentit – haastattelututkimus Kanadassa 35
 - 1.5 Yhteenveto viennin edistämisessä käytetyistä Instrumenteista 47
 - 1.6 Toimenpide-ehdotuksia vienti- ja kansainvälistymisedellytksiä parantavista keinoista kotimaassa 50

Tämä on liite Finpron laatimaan selvitykseen Jätehuolto ja kierrätysalaan liittyvän tekniikan ja osaamisen kartoitus yritysverkkojen kehittämiseksi kansainvälisille markkinoille.

Liitteessä esitellään yksityiskohtaisemmin viennin edistämisen instrumentteja ja kansallisia toimenpiteitä Ruotsissa, Tanskassa, Saksassa ja Kanadassa. Liitteen lopuksi annetaan toimenpide-ehdotuksia vienti- ja kansainvälistymisedellytksiä parantavista keinoista kotimaassa.

1 VIENNIN EDISTÄMISEN INSTRUMENTTEJA KOSKEVAT SELVITYKSET

Yleistä

Pk-yritysten ja ympäristöyritysten kansainvälistä markkinaläsnäoloa pyritään tukemaan eri mais- sa kansallisin toimenpitein. Osana tätä työtä on ns. kirjoituspöytätyönä selvitetty, miten Ruotsi, Tanska ja Saksan liittotasavalta tukevat omien yritystensä, erityisesti pk- ja ympä- ristöyritystensä kansainvälistymistä ja markkinaläsnäoloa erilaisin käytettävissä olevin keinoin ja työkaluin. Tarkastelu kattaa myös rahoituksen työkalut tunnistetuilta osin.

Kanadan osalta vastaava selvitys on tehty syvällisemmin haastattelututkimuksena. Tarkasteltavat maat on siten valittu, että tilannetta katsotaan skandinaavisten naapurimaiden, johtavan ympä- ristöteknologiamaan (Saksan) ja Aasiassa aktiivisesti toimivan maan (Kanada) osalta.

Tehdyllä työllä on pyritty kartoittamaan käytettävissä olevia keinoja kolmesta suunnasta eli mil- laisia keinoja alla olevilla päätoimijoilla on tarjota alan yrityksille:

- 1) yritysten viennistä ja kansainvälistymisestä vastuussa olevalla ministeriöllä, tai sen alai- sella keskiportaan (läänitason) hallinnolla
- 2) viennin edistämisestä vastaavalla organisaatioilla (kuten Finpro Suomessa)
- 3) yritysten muodostamilla ryhmittymillä, tai muilla toimijoilla

Työssä on pyritty löytämään myös sellaisia uusia vienninedistämisen keinoja, joita Suomessa ei ole aiemmin käytetty, mutta jotka voisivat sellaisinaan, tai tänne mukautettuina, edesauttaa suomalaisten yritysten kansainvälistä menestystä ja laajempaa markkinaläsnäoloa.

Selvitystyöhön käytettävissä olleen rahan ja ajan puitteissa (2 päivä/maa) minkään maan osalta ei ole pystytty muodostamaan kuin yleiskuva alan keskeisistä toimijoista ja heidän käytössään olevasta toimenpideportfoliosta. Siten spesifisten toimenpiteiden syvälliseen selvittämiseen, ku- vaamiseen, tai analyysiin ei ole ollut edellytyksiä. Tämän vuoksi keinojen tarkan sisällön selvit- täminen vaatinee mielenkiintoisimpien toimenpiteiden osalta syventävää lisäselvittämistä.

1.1 Vienninedistämisen instrumentit – kirjallisuus- selvitys Ruotsi

1.1.1 Johdanto

Ruotsin tukirakenne kansainvälistymistä tavoittelevalle yritykselle on huomattavasti Suomea epäselvempi. Tukea saa lähinnä muissa muodoissa kuin rahana. Hallitus ohjaa varoja organisaatioille, jotka ensisijaisesti tukevat yrityksiä neuvomalla ja ohjaamalla. Rahallisia tukia ei juuri valtionkassasta saa. Lainoja ja takauksia voi toki saada. Rahallinen tukeminen on pääsääntöisesti läänien harteilla. Läänit voivat itse myöntää rahoitusta itse määäämiinsä hankkeisiin.

1.1.2 Kansainvälistymisen edistämiseen osallistuvat organisaatiot

MINISTERIÖT (valtakunnallinen taso)

Ulkoministeriö (Utrikesdepartamentet) <http://www.regeringen.se/sb/d/1475>. Ulkoministeriön yhtenä tehtävänä on kaupan, investointien ja Ruotsikuvan edistäminen. Hallitus panostaa lisääntyvään läsnäoloon ja toimintaan dynaamisilla ja voimakkaasti kasvavilla alueilla. Näitä ovat Itämeren alue sekä uudet EU-maat, Venäjä, Kiina, Intia, Brasilia ja Etelä-Afrikka — perinteisiä markkinoita kuten USA:ta, Pohjoismaita, ja muita Euroopan maita unohtamatta.

Eryteisesti panostetaan strategisiin toimialoihin, joissa Ruotsi on johtavassa asemassa. Näitä ovat korkeateknologia-alat kuten IT ja bioteknologia, mutta myös luovat alat kuten muotoilu ja musiikki. Myös perinteisesti vahvoihin perustoimialoihin konepajateollisuuden sisällä panostetaan.

Elinkeinoministeriö, (Näringsdepartamentet) <http://www.regeringen.se/sb/d/1470>. Ministeriö tukee yrityksiä kotimarkkinoilla parantaakseen Ruotsin kilpailukykyä ja kilpailua markkinoilla. Panostusalueet ovat: lento- ja avaruusteollisuus, metalliteollisuus, ajo-neuvoteollisuus, metsäteollisuus, lääke- ja biotekniikkateollisuus sekä IT ja viestintäteollisuus.

Ympäristö- ja yhteiskuntaministeriö, Miljö- och samhällsbyggnadsdepartamentet <http://www.miljo.regeringen.se>. Ympäristöministeriön työn lähtökohta on visio ”vihreästä kansankodista”. Uuden teknologian, rakentamisen ja aktiivisen energia- ja ympäristöpolitiikan avulla halutaan uudistaa ja ajaa Ruotsia kestäväen kehityksen, uusien työpaikkojen, kasvun ja hyvinvoinnin suuntaan.

LÄÄNITASON VALTIONHALLINTO

Lääninhallitukset tukevat yrittäjiä eri tavoin. Ohessa esimerkkejä yksittäisten läänien antamasta yritystuesta.

Jönköpingin lääni myöntää yrityksille tukea ulkoisen konsultoinnin käyttöön liikkeenjohdon kehittämiseen tai vientitoimintaan liittyen. Vientitoimintaa tuetaan enintään 80.000 Ruotsin kruunulla niin, ettei tuki ylitä puolta ulkoisen konsultin kustannuksista. <http://www.f.lst.se/varverksamhet/regionalutveckling/stodtillexternkonsultinsats.4.1cc5069f7b9f523657fff1097.html>

Kalmarin lääni tukee vastaavasti yrityksen ostamaa vientikonsultointia 50.000 kruunulla.

<http://www.kalmar.regionforbund.se/filemanagers/templatetwo/templatetwo.asp?fileid=5>

1.1.3 Viennin kansainvälistyminen rahoitus

Projektexportsekretariat (PES) (hankeneuvonta) on Ruotsin ulkoministeriön alainen. PES vastaa vienninedistämisestä suurissa kehitys pankkien ja kansainvälisten instituutioiden rahoittamisessa projekteissa. Organisaatio toimii linkkinä Ruotsin viranomaisten, elinkeinoelämän ja kansainvälisten instituutioiden välillä.

Hankeneuvoja (projektexportfrämjare) on Washingtonin suurlähetystössä, YK-edustustossa New Yorkissa, Lontoon suurlähetystössä, EU-edustustossa Brysselissä, Manilan suurlähetystössä ja Tunisin suurlähetystössä. Hankeneuvojen tehtävä on neuvoa ruotsalaisia yrityksiä, sekä toimia linkkinä yritysten ja kehitys pankkien välissä.

Hankeneuvojat antavat henkilökohtaista neuvontaa sekä tavarantoimittajille että konsulteille. Yleinen neuvonta on pääsääntöisesti maksutonta, mutta aikaa vievät ja fokusoidummat toimeksiantot voivat olla maksullisia. Suomessa vastaavaa tekee Finpron hankeneuvonta. (<http://www.regeringen.se/sb/d/3027>)

Ab Svensk Exportkredit (SEK) on yksityinen ja riippumaton, täysin valtion omistama yritys, jonka toimintaan kuuluvat vientilainat, luotot, hankerahoitus, leasing, rahoitusmarkkinatuotteita sekä rahoitukseen liittyvää neuvontaa. (<http://www.sek.se>)

Exportkreditnämnden (EKN) tehtävänä on edistää Ruotsin vientiä myöntämällä takuita vientiin ja investointiin liittyviin riskeihin. Takuut saavan yrityksen toiminnan on oltava kannattavaa pitkällä aikavälillä. Ajatus on tukea ruotsalaisia yrityksiä, jotta ne pysyvät kilpailukykyisinä muiden maiden yrityksiin verrattuina. EKN haluaa varmistaa, että ruotsalaisia yrityksiä tuetaan vastaavanlaisesti kuin kilpailevia yrityksiä muissa maissa. (<http://www.ekn.se>)

Styrelsen för internationellt samarbete (SIDA) on Ruotsin ulkoministeriön alainen itsenäinen viranomainen, jonka tavoitteena on koordinoida kehitysapua köyhien ihmisten elinolojen parantamiseksi. SIDA:lla on pääkonttori Ruotsissa ja noin 50 konttoria ulkomailla (ulkomaanedustustojen yhteydessä). Noin 60 % (14 miljardia kruunua vuonna 2005) Ruotsin kehitysavusta kulki SIDA:n kautta. SIDA tukee mm StartSyd ja StartÖst- ohjelmien kautta ruotsalaisten pk-yritysten ja kehitysmaissa sijaitsevien yritysten yhteis-hankkeita. Lisäksi Sida tarjoaa nuoremmille konsulteille mahdollisuuksia kartuttaa kokemusta työstä kehitysmaissa. (<http://www.sida.se>)

Almi on lääneittäin toimiva yrityskonserni, jonka täysivaltainen omistaja on Ruotsin valtio. Jokaisessa Ruotsin läänissä on Almin tytäryhtiö. Almi myöntää lainoja ja konsultoi kasvuhaluista yrityksiä. (<http://www.almi.se>)

NUTEK, Verket för Näringslivsutveckling on elinkeinoministeriön alainen organisaatio, jonka toimintakenttään kuuluvat yrittäjyys, yrityskehitys ja alueellinen kehitys. Nutek pyrkii toiminnallaan lisäämään yritysten lukumäärää sekä yritysten kasvua ja vahvistamaan alueellista kehitystä Ruotsissa. (<http://www.nutek.se>)

Pääosin yritystuki koostuu neuvonnasta sekä tiedon, työkalujen ja työskentelytapojen kehittämisestä. Myös verkostojen luominen ja tukeminen kuuluu Nutekin toimintaan. Lisäksi tiettyjen ohjelmien kautta tuetaan yrittäjiä. Esimerkiksi kuluvana vuonna yritykset voivat hakea rahallista tukea tuotekehitykseen. Tukea voi esimerkiksi käyttää konsultointipalveluihin tai markkinaselvityksiin. Edellytyksenä on, että yritys investoi hankkeeseen vähintään puolet itse. Omaa työtä ei lasketa omaksi panostukseksi. Tuki voi olla 40.000–500.000 Ruotsin kruunua. Lisätietoja tuotekehitysohjelmasta löytyy osoitteesta: <http://www.nutek.se/pu>

1.1.4 Julkisrahoitteiset vienninedistämispalvelut

Maaliskuussa 2006 hallitus päätti varata 35 mrd. kruunua vienti- ja muihin panostuksiin etenkin uusiutuvien energialähteiden ja kestäväen kaupunkikehityksen aloille. Varat ohjataan Swentecille ja ulkoministeriön alaiselle Projektexportsekretariatelle.

1.1.5 Vienninedistämisorganisaatiot ja toimialajärjestöt

Exportrådet tukee ruotsalaisten yritysten kansainvälistymistä. Sen toiminta vastaa hyvin pitkälle Finpron toimintaa Suomessa. Exportrådet tunnistaa vuosittain kasvualoja, joilla ruotsalaisilla yrityksillä on liiketoimintamahdollisuuksia. Yrityksiä autetaan mm matchmakingin, delegaatiomatkojen, workshopien ja seminaarien avulla. ([http:// www. swedishtrade.se](http://www.swedishtrade.se))

Maassa toimivista toimialajärjestöistä:

<http://www.varim.org/varim/default.php> Vedenpuhdistamisen toimialajärjestö

<http://www.recycling.se/main/main.asp> Kierrätysalan toimialajärjestö

1.1.6 Ympäristöalan yritysryhmät

Exportrådetin yksi toimialafokus on ympäristöteknologia. Sen tiimoilta Exportrådetilla on **Svensk Miljöteknikexport** toimialaohjelma. Sen toiminta on keskitetty etenkin seuraaville aloille:

- ilman, veden ja jäteveden puhdistus
- jätteenkäsittely
- kierrätys
- uusiutuvat energialähteet

Svensk Miljöexport on yritysverkosto, johon osallistuu noin 700 yritystä. Yhteisten toimintojen kautta verkostoon kuuluvien yritysten palveluita ja tuotteita markkinoidaan kansainvälisesti. Verkosto toimii myös tiedon ja kokemusten jakamisfoorumina niin verkoston jäsenten kesken kuin verkoston ja julkisten toimijoiden välillä.

Verkkosivuilla jäsenyritykset voivat maksutta markkinoida tuotteitaan ja palveluitaan. Verkostoon osallistuminen on maksutonta. Toimintaan kuuluvat mm. delegaatiomatkat, saapuvat ulkomaanvierailut, messut ja seminaarit.

Svensk Miljöteknikexport tarjoaa ennen kaikkea tietoa ja pääsyn Exportrådetin kansainväliseen verkostoon. Jossakin tapauksissa se voi saada taloudellista tukea yritysten yhteishankkeisiin. Lisätietoja (<http://www.swedentech.se>)

Swentech on kesäkuussa 2005 perustettu ruotsalaisten ympäristöteknologiayritysten liiketoimintamahdollisuuksia ja kilpailukykyä vahvistava neuvosto. Neuvosto on perustettu maan hallituksen toimesta. (<http://www.swentec.se>)

Swentecin tavoitteita ovat:

- vahvistaa koordinoitua valtion panostuksista alaan
- toimia elimenä valtion panostusten ja yritystarpeiden välillä
- edistää ympäristöteknologia-alan toimijoiden yhteistyötä – luoda verkostoja vahvistaakseen ruotsalaisen ympäristöteknologian kehitystä ja markkinointia.
- tunnistaa ja viestittää Ruotsin kilpailueduista ympäristöteknologia-alalla
- kerätä, analysoida ja jakaa tietoa ja taitoa ympäristöteknologia-alalla

1.1.7 Ruotsin ympäristöteknologiaviennin volyymista

Exportrådetin raportin mukaan ympäristöteknologian liikevaihto oli Ruotsissa 45 miljardia kruunua vuonna 2004. Viennin arvoksi arvioitiin samana vuonna 25 miljardia kruunua. Vienti jakautui maantieteellisesti ja sektoreittain seuraavanlaisesti:

Hankkeiden maantieteellinen jakauma oli seuraava: Länsi-Eurooppa 34 %, Pohjoismaat 21 %, Keski- ja Itä-Eurooppa 12 %, Aasia ja Australia 12 %, Pohjois-Amerikka 11 %, Lähi-itä ja Pohjois-Afrikka 6 %, Latinalainen Amerikka 3 % ja Afrikka 1 %.

Hankkeet jakautuvat ympäristösektoreittain seuraavasti: vesi ja viemäröinti 48 %, energiatehostaminen 20 %, ilmansuojelu 12 %, jäte ja kierrätys 10 %, bioenergia 7 %, tuulienergia 2 % ja aurinkoenergia 1 %.

1.1.8 Vienninedistämisen vahvuudet ja haasteet

Vienninedistämiseen panostetaan Ruotsissa melko paljon. Tuki kohdistuu kuitenkin ennen kaikkea valtion eri organisaatioihin. Yritysten saama suoraa rahallista tukea ei ole koordinoitu, vaan sen jakaminen tapahtuu lähinnä läänikohtaisesti. Yleensä mitä syrjäisemmästä läänistä on kyse, sitä enemmän on rahaa käytössä. Tukia on pääsääntöisesti käytettävä alueelliseen kehittämiseen, eikä niinkään vientitoiminnan kehittämiseen.

1.2 Vienninedistämisen instrumentit – kirjallisuuselvytys Tanska

1.2.1 Johdanto

Tanskassa on erittäin kattavat yritystoiminnan kehittämistä ja rahoitusta koskevat internet-sivut. Tietoa löytyy kootusti muutamasta paikasta. Yritysten viennin- ja kansainvälistymisen edistäminen on pääsääntöisesti keskitetty ulkoministeriön alaisille organisaatioille.

1.2.2 Kansainvälistymisen edistämiseen osallistuvat organisaatiot

MINISTERIÖT (valtakunnallinen taso)

Udenrigsministeriet <http://www.um.dk/da>, Tanskan ulkoministeriön tehtäviin kuuluvat mm ulkomaan edustustot, ulkomaankauppa, kehitysyhteistyö, vientineuvonta ja EU- asiat.

Økonomi- og Erhvervsministeriet, <http://www.oem.dk>, Tanskan talous- ja kauppaministeriö vastaa useista osa-alueista, jotka ovat tärkeitä liiketoimintaympäristölle. Ministeriön päätehtäviin kuuluvat mm yrityssäättely, immateriaalioikeudet, kilpailupolitiikka, rahoitus-, rakennus ja laivanrakennussektorit.

Miljøministeriet, <http://www.mim.dk>, Tanskan ympäristöministeriö julkaisi alkukesästä hallituksen esityksen ympäristöteknologian edistämiseksi Tanskassa. Tavoitteena on sekä lisätä ympäristösuojelua Tanskassa, että vahvistaa tanskalaista ympäristöteknologian vientiä. Suunnitelmaan kuuluu yhdeksän aloitetta ja hallitus varaa hankkeeseen useita satoja miljoonia Tanskan kruunuja.

Aloitteista merkittävimpiä ympäristöteknologian viennin kannalta ovat innovaatiokumppanuuk-sien perustaminen, ympäristöteknologiaviennin vahvistaminen ja fokusointi sekä panostaminen ympäristötutkimukseen ja -kehitykseen. Ajatuksena on, että ympäristöteknologia-alan edistämiseen osallistuvat monet muut ministeriöt ympäristöministeriön lisäksi. Vienninedistämisestä vastaa ulkoministeriö.

Lehdistötiedote ympäristöteknologia-aloitesta löytyy sivulta: http://www.mim.dk/Nyheder/Pressemeddelelser/2006-06-01_Miljøteknologi_præsentation.htm

LÄÄNITASON TOIMIJAT

Ehvervscenter for Etablering, Vækst og Udvikling, EVU, <http://www.evu.dk>, on yritysten liiketoimintaa kehittävä organisaatio, jota rahoittaa Talous- ja kauppaministeriö sekä Kööpenhaminan ja Fredriksbergin kunnat. EVU toimii Kööpenhaminan, Fredriksbergin ja Öresundin alueella. EVU toimii aloittelevien pk-yritysten hyväksi Tanskassa.

1.2.3 Viennin kansainvälistyminen rahoitus

Danmarks Eksportråd, <http://www.um.dk/da/menu/Eksportraadgivning/>, on Tanskan ulkoministeriön alainen organisaatio. Eksportrådet koordinoi yritysten kansainvälistymistä. Eksportrådetin kautta yritykset saavat neuvontaa ja konsultointipalveluita. Tukia kansainvälistymiseen tai vienninedistämiseen haetaan myös suoraan Eksportrådetin kautta.

Finansieringsguiden.dk sivuilla eri rahoitusvaihtoehdot voi listata esim. rahoitusmuodon mukaan. Valittavana on, haluaako tietää lainoista, takauksista vai suorista tuista. Listauksen saa myös rahoitustarkoituksen mukaan jaoteltuna. Viennin rahoittamista varten löytyy 20 eri vaihtoehtoa suorista tuista pankkilainoihin ja business-enkeleihin. Sivustolla on myös mahdollista listata rahoitusvaihtoehdot toimialoittain. Tällöin yksi vaihtoehdoista on energia ja ympäristö. Rahoitusopas löytyy osoitteesta <http://www.finansieringsguiden.dk>

Alla on kuvattuna muutama vienninedistämiseen liittyvää tukiohjelmia.

SUORA TUKI YRITYKSILLE

Eksportforberedelse (Viennin valmistautumistuki) on tarkoitettu pk-yrityksille. Pk-yritys, jolla on alle 50 työntekijää ja alle 50 miljoonan Tanskan kruunun liikevaihto, voi saada maksutonta konsultointia 3 kertaa 3–4 tuntia. Konsultti voi käyttää valmisteluun 20 tuntia työtä. Konsultteina toimivat Eksportrådetin konsultit. Tukea haetaan suoraan Eksportrådetista.

Born Global-ohjelman kautta korkeateknologia-alalla toimiva pk-yritys saa mahdollisuuden syvällisiin markkinatutkimuksiin, yhteistyökumppanin etsintään, myyntikanavan luomiseen tai asiakkaiden löytämiseen. Born Global -ohjelma on pääosin suuntautunut Yhdysvaltojen ja Aasian markkinoille. Myös muut markkina-alueet ovat mahdollisia. Born Global-pakettiin kuuluu 25 tuntia konsultointia. Pk-yritys saa 50 prosenttia alennusta Eksportrådetin konsulttituntihinnasta 675 Tanskan kruunua. Born Global- paketteja voi hakea enimmillään 3 kerralla, eli 75 tuntia. (<http://www.finansieringsguiden.dk/tilskud/45169/1/0>)

Eksportstart (Vientistartti) on viennin käynnistämiseen soveltuva työkalu. Yritykselle tehdään ensin alustava markkinakartoitus potentiaalisista markkinoista, jonka jälkeen yritys voi saada tukea 1–3 markkinatutkimuksen tekoon. Markkinatutkimukset voivat olla laajuudeltaan 25 tuntia työtä markkinaa kohti.

Yhteensä kukin yritys voi saada 6 vientistarttipakettia kuitenkin niin, että puolen vuoden sisällä niitä on korkeintaan 3. Tukea saa 50 % valtion normaalihintaisesta vientineuvonnasta. Alustava markkinatutkimus on maksuton. Tukea haetaan Eksportrådetin sivuilta löytyvällä lomakkeella.

Eksportplanlægning og markedsintroduktion (Ryhmätuki) on usealle yritysryhmälle soveltuva työkalu. Elinkeino- tai toimialajärjestöt voivat saada tukea yritysryhmien kansainvälistymishankkeisiin. Tukea voidaan käyttää markkina-analyysiin, markkinointiin, kursseihin, seminaareihin, kohdemarkkinamatkan valmisteluun, ym. Tuki on korkeintaan 50 % kuluista, kuitenkin enintään 200.000 Tanskan kruunua. Tuki myönnetään järjestölle eikä yksittäisille yrityksille. Yritysryhmässä on oltava mukana vähintään 5 tanskalaista yritystä.

Markedsbesøg (Markkinavierailu). Yritysryhmille myönnetään tukea kohdemarkkinamatkan järjestämistä varten. Tukea maksetaan matkan koordinoivalle taholle. Markkinavierailutuki on hyvin samankaltainen ryhmätuen kanssa. (<http://www.Finansieringsguiden.dk/eksport/19051/1/0>)

Markedsopfølgning (Markkinavierailun seuranta). Tuki on tarkoitettu ylläpitämään yritysryhmien tekemien kohdemarkkinamatkojen aikana luotuja kontakteja. Ehdot ovat samat kuin yritysryhmien markkinavierailujen osalta.

Partnerskabsaftaler (Partnerisopimukset). Yritysryhmät (5–10 yritystä) voivat saada tukea pitkäaikaiseen, 2–4 vuotta kestäväan, vienti- tai kansainvälistymispanostukseen yhdellä tai usealla rajatulla markkina-alueella. Markkinoilla on oltava hyödyntämättömiä liiketoimintamahdollisuuksia osallistuville yrityksille.

Ohjelmassa panostetaan tanskalaisten yritysten liiketoimintamahdollisuuksien parantamiseen ja kontaktien luomiseen kohdemaassa. Tukea maksetaan 50 % budjetoiduista kuluista. Tukeen kuluvat kulut ovat mm. ulkoinen konsultointi, tietyt matkakulut, ja vuokrat.

Haettavista **EU-tuista** on tietoa Komission Tanskan edustuston sivuilla: <http://www.europa-kommissionen.dk/publikationer/danske/eu-tilskud/>

LAINATAKUUT

Vækstkaution (Kasvutakuu) myönnetään alle 100 hengen yrityksille, jotka tarvitsevat takaa-jaa toiminnan kehittämistä varten otettavaan lainaan. Takuita voidaan myöntää 75 % asti 75.000 ja 5 miljoonan kruunun lainaan. Vækstkaution takuun myöntää Vækstfonden. (<http://www.vaekstfonden.dk/>)

Eksport Kredit Fonden (EKF) on itsenäinen, Tanskan valtion alainen toimija, joka myöntää takuita ja rahoitusta vientitoimintaan. EKF myöntää lainoja. (<http://www.ekf.dk/>)

KEHITYSAPU

Danida, <http://www.um.dk/da/menu/Udviklingspolitik/OmDanida>, on lyhenne sanoista Danish International Development Assistance. Se on ulkoministeriön alainen yhteinen nimitys kaikelle kehitysapuun liittyvälle toiminnalle. Keskeisimpiä työkaluja kehitysavun sisällä ovat Mixed-Credits (sekaluotot), yksityissektori- ja Public Private Partnership -ohjelma.

Tanskalaiset yritykset, jotka toimittavat esim. energia-, ympäristö-, vesi-, terveysalojen tuotteita kehitysmaihin voivat anoa sekaluottoja. Niissä Danida mm maksaa vientiluoton korot ja kulut. Näin vastaanottaja saa käytännössä kuluttoman luoton. (<http://www.mixed-credits-dk>)

Yksityissektoriohjelman kautta tanskalaiset yritykset voivat saada neuvoa tai rahallista tukea kehitysmaissa tekemiin kauppoihin. <http://www.ps-program.dk>. Public Private Partnership-ohjelman kautta yritykset voivat saada investointivakuuksia kehitysmaihin tai Itä-Eurooppaan. (<http://www.erhvervssamarbejde.dk>)

1.2.4 Vienninedistämisorganisaatiot ja toimialajärjestöt

Danmarks Eksportråd, <http://www.um.dk/da/menu/Eksportraadgivning/>, on Tanskan ulkoministeriön alainen organisaatio, joka kuvattiin kohdassa 4.3.3..

Dansk Industri DI

1.2.5 Teknologian kehittämisorganisaatiot

Teknologirådet, teknologianeuvoston tehtävänä on edistää keskustelua teknologiasta ja tiedottaa teknologian mahdollisuuksista niin ihmisille, yhteiskunnalle kuin ympäristöllekin. Teknologirådetin tehtävä on myös nostaa esille tärkeitä asioita ja esittää niitä eduskunnalle. (<http://www.tekno.dk>)

Teknologirådet mm. esitti eduskunnalle 21.2.2006 pidetyssä vetoamuksessa, että ympäristö-tekniikan kehittäminen Tanskassa on välttämätöntä, ja että tanskalaisilla yrityksillä on paljon liiketoimintapotentiaalia alalla. Teknologirådetin mielestä Tanskassa on suuri tarve strukturoituun monitieteelliseen keskusteluun ympäristötekniikan mahdollisuuksista, mikäli maa haluaa

tulevaisuudessa olla ympäristötekniikan kärkimaa. Vetoimuksen teksti löytyy sivulta <http://www.tekno.dk/pdf/nummer218.pdf>.

1.2.6 Ympäristöalan yritysryhmät

Key2Green on varsin tuore tanskalainen ympäristöalan yritysverkosto, jonka toiminnasta on juuri tällä hetkellä vaikea löytää tarkempaa tietoa. Ryhmän yhteyshenkilönä toimii Susanne Backer (Director), jonka yhteystiedot ovat mail@key2green.dk, puh. + 45 72 11 33 70 ja <http://www.key2green.dk/>.

1.2.7 Tanskan ympäristöteknologiaviennin volyymin kasvaminen

Teknologirådetin mukaan Tanskan ympäristöteknologiasektorin liikevaihto on 34 mrd. Tanskan kruunua ja suurin osa liikevaihdosta menee vientiin. Teknologirådet arvioi sektorin yritysten potentiaalin olevan huomattavasti suurempi.

1.2.8 Vienninedistämisen vahvuudet ja haasteet

Hallitus on huomionnut ympäristöteknologian tärkeyden ja on valmis panostamaan siihen. Yleistä vienninedistämistukea näyttää olevan helposti ja selkeästi saatavilla Eksportrådetin kautta.

1.2.9 Muita kansainvälistymiseen liittyviä linkkejä

GoGlobal portaalissa on tietoa kansainvälistyvälle yritykselle. GoGlobal portaalin takana ovat Eksportrådet, EKF, Danida ja investointirahastot IFU ja IØ. (<http://www.goglobal.dk/>)

Startguiden portaalissa on tietoa yksityisrittäjyyttä suunnitteleville tai toiminnan juuri aloittaneille yrittäjille (<http://startguiden.virk.dk/>).

Dansk Erhvervsfremme on kansallinen liiketoiminnan edistämisen organisaatio (<http://www.danskerhvervsfremme.dk/default.asp>).

Danmark.dk on Tanskan virallinen viranomaisportaali (<http://danmark.dk>).

1.3 Vienninedistämisen instrumentit – kirjallisuusselvitys Saksa

1.3.1 Johdanto

Saksan liittovaltion rakenteesta johtuen maa toimii kuten 16 erillistä osavaltiota. Jokaisella osavaltiolla on oma lainsäädäntö ja omat ministeriöt, josta johtuu, että kaikki tapahtuu kahdella tasolla: liittovaltiotasolla ja osavaltiotasolla. Myös yritykset voivat hakea taloudellista tukea vienninedistämiseen sekä liittovaltion että osavaltioiden tasolla. Näiden lisäksi on myös paljon kansainvälisiä rahoituslähteitä. Tämä raportti esittelee 44 tärkeintä toimijaa Saksassa, jotka toimivat ympäristötekniikan ja ympäristöalan yritysten hankkeiden parissa.

- AKA Ausfuhrkredit-Gesellschaft m.b.H.
- Arbeitsgemeinschaft industrieller Forschungsvereinigungen (AiF)
- Ausstellungs- und Messe-Ausschuss der Deutschen Wirtschaft e.V. (AUMA)
- Brücke Osteuropa e.V.
- Cleaner Production Germany
- Bundesagentur für Außenwirtschaft
- Bundesamt für Wirtschaft und Ausfuhrkontrolle (BAFA)
- Bundesministerium für Wirtschaft und Arbeit
- InWEnt - Internationale Weiterbildung und Entwicklung GmbH
- IXPOS
- Deutsche Investitions- und Entwicklungsgesellschaft mbH (DEG)
- Euler Hermes Kreditversicherungs-AG
- Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW)
- Rationalisierungs- und Innovationszentrum der Deutschen Wirtschaft e.V. (RKW)
- SEQUA - Stiftung für wirtschaftliche Entwicklung und berufliche Qualifizierung
- Umweltbundesamt
- Deutsche Bundesstiftung Umwelt DBU
- Gesellschaft für internationale wirtschaftliche Zusammenarbeit Baden-Württemberg mbH – GWZ
- L-Bank
- Bayern International, GmbH
- LFA Förderbank
- ILB, Potsdam, InvestitionsBank des Landes Brandenburg
- Bremer Investitions-Gesellschaft

- Amt für Häfen, Dienstleistungen und Wirtschaftsinfrastruktur Referat Außenwirtschaft (– HW/E 25 –)
- Freie und Hansestadt Hamburg - Amt für Wirtschaft und Arbeit
- Aktionslinie Hessen-umwelttech
- InvestitionsBank Hessen AG IBH
- TechnologieStiftung Hessen GmbH
- Landesförderinstitut Mecklenburg-Vorpommern
- Technologie Beratungs- Institut GmbH
- Wirtschaftsministerium des Landes Mecklenburg-Vorpommern
- IPA Niedersachsen
- Landes-Gewerbeförderungsstelle des nordrhein-westfälischen Handwerks e.V.
- RKW NordWest – Rationalisierungs- und Innovationszentrum der Deutschen Wirtschaft e.V.
- Europaagentur für Handwerk und KMU
- Zentrum für Innovation und Technik in NRW GmbH (ZENIT)
- Gesellschaft für Wirtschaftsförderung Nordrhein-Westfalen mbH (GfW)
- Investitions- und Strukturbank Rheinland-Pfalz (ISB) GmbH
- Zentrale für Produktivität und Technologie Saar e.V.
- Sächsische Aufbaubank, Dresden
- Landesförderinstitut Sachsen-Anhalt (LFI)
- RKW Sachsen-Anhalt
- Wirtschaftsförderung Schleswig-Holstein GmbH,
- Thüringer Außenwirtschaftsförderungsgesellschaft mbH (TAF)

1.3.2 Vienninedistäminen Saksassa

Vienninedistämisen muodot

Vienninedistämisen tuet jaetaan Saksassa kahteen eri luokkaan. Toinen tukimuoto on varsinainen suora julkinen vientitoimintaa edistävä tuki. Toinen tukimuoto on saksalaisten yritysten ulkomaisten investointien tuki. Investointituet jaetaan vielä erikseen varsinaisiin suoriin investointitukiin ja toisaalta investointitakuisiin, joiden tavoite on vähentää investointeihin liittyviä taloudellisia tai poliittisia riskejä.

Varsinaisiin vientiä edistäviin tukiin luetaan ulkomaan messuesiintymisiä edistävät taloudelliset tuet, joita myönnetään saksalaisille ja Saksassa toimiville yrityksille. Näiden perustukien lisäksi löytyy kuitenkin paljon erilaisia osavaltiokohtaisia tukimuotoja, joiden tavoitteena on edistää uusien vientimarkkinoiden valloitusta.

Viennin rahoitus

Saksan teollisuuden kokonaisvientiin verrattuna (786 miljardia euroa) Saksan julkinen tuki vientiin on erittäin vaatimatonta. Julkista tukea subventioiden muodossa ei myönnetä suoraan yksittäisille yrityksille – tai ei ainakaan tunnusteta myönnettävän.

Julkisiin rahoitustukiin kuuluu mm. **ERP- vientirahoitusohjelma**, jolla tuetaan investointi-hyödykkeiden ja niihin liittyvien palvelujen vientiä ns. kehitysmaihin erittäin edullisin ehdoin. Tuen piiriin kuuluu mm. ympäristöteknologia, lääketieteellinen teknologia, kommunikaatioteknologia, mutta myös raaka-aineisiin, rakentamiseen ja energiantuotantoon liittyvät hankkeet. Lainoitusta myönnetään joko saksalaisen yrityksen ulkomaiselle asiakkaalle, tai ko. asiakkaan paikalliselle pankille.

Vientiä voidaan rahoittaa myös AKA Ausfuhrkredit-Gesellschaft GmbH:n toimesta, joka on useamman saksalaisen pankin yhteinen konsortio. Käytävissä ovat sekä vientiyritykselle myönnettävät vientilainat, että ko. yrityksen asiakkaille, tavaran tilaajalle, myönnettävät lainat. Ulkomaisten tavaran tilaajille myönnetty laina maksetaan lainanottajan toimeksiannosta tavarantoimitusta vastaan suoraan tavaran toimittajalle.

Koska pienempien yksittäisten vientikauppojen lainoittaminen esimerkiksi kulutustavarasektorilla, tai osatoimitusten yhteydessä, ei ole kannattavaa, niin tavarantoimittajille tarkoitettujen vientilainat voidaan AKA:n rahoittamana yhdistää myös suuremmiksi ns. globaalilainoiksi.

Vientitakuu

Vienninedistämisen tärkeimmän rahoitusinstrumentin muodostavat Liittovaltion vientitakuut, jotka tunnetaan yleisesti **Hermes-takuiden** nimellä. Hermes-takuut tarjoavat saksalaisille yrityksille turvan vientikaupan riskien, kuten esimerkiksi ulkomaisen asiakkaan maksukyvyttömyyden varalle. Katteen piiriin kuuluu myös sellaiset poliittiset riskit, kuten vastaanottavan maan valuuttapuute, tai sodan tai sisäisten levottomuuksien aiheuttama maksukyvyttömyys.

Hermes-takuut voidaan antaa yksittäisinä takuina, tai toistuvina vientitakuina siten, että takuu kattaa joko yksittäisen toimituksen, tai useamman toimituksen, yhdelle ulkomaiselle asiakkaalle. Takuu on saatavissa myös yhteistakuuna siten, että se kattaa useammalle ulkomaiselle asiakkaalle useampaan maahan tapahtuvissa toimituksissa.

Ulkomaan messutuki

Toinen merkittävä Saksan vienninedistämisen tuki-instrumentti on ulkomaan messutuki. Erityisesti pk-yrityksille uskotaan Saksassa messujen merkityksen olevan suuri kontaktien solmimisinstrumenttina. Ulkomaanmessutuki tukee saksalaisten yritysten osallistumista valikoituille ulkomaisille erikoismessuille. Tukea annetaan erityisesti sellaisille yrityksille, jotka ovat ensimmäistä kertaa menossa uudelle vientimarkkinalle. Ensisijaisesti messutukea saa yhteisesiintymisiin.

Ulkomaanmessutukea on saatavissa sekä liittovaltion tasolla että osavaltiotasolla. Liittovaltion messutukea saa vuosittain noin 200 ulkomaiselle messulle. Alueellinen painopiste on Aasiassa ja Keski- ja Itä-Euroopassa olevilla messuilla

Ulkomaan investointien rahoitustuki

Vaikka suoranainen vientitoiminta ei saakaan Saksassa tukea, niin saksalaisten yritysten investointeja voidaan tietyin edellytyksin tukea ulkomailla suorilla subventoinneilla.

Tällaista investointitukea tarjoaa **Kreditanstalt für Wiederaufbau KfW** ja ko. organisaation ns. pk-teollisuuden ulkomaanohjelma. Tämä ohjelma rahoittaa saksalaisten pk-yritysten ulkomaaninvestointeja, tytäryhtiöiden investointeja tai joint ventureita. Tuen piiriin kuuluu myös ulkomaalaisen yrityksen tai osayrityksen akvisitio. Samoin tuen piiriin kuuluu myös valmistelevat selvitykset ja projektitutkimukset, joiden kohteena ovat konkreettiset investointihankkeet. Pitkävaikutteiset ulkomaaninvestoinnit, joiden kohteena on ympäristöolosuhteiden parantaminen kohdemaassa, ovat erityisen edullisia rahoittaa KfW- ympäristöohjelman avulla.

Liittovaltio tarjoaa ns. kehityspartneruuteen liittyviä (Public Private Partnership PPP) tukia 200.000 euroon asti saksalaisille yrityksille, kun kyseessä on kehityspoliittisia lisähyötynäkökohtia. Tukea saavat sellaiset projektit, jotka ovat liiketaloudellisesti kannattavia ja tarjoavat lisäksi positiivisia kehityspoliittisia vaikutuksia. Tällaiset PPP-hankkeet ovat mahdollisia monilla eri aloilla. Ne voivat käsittää esimerkiksi sellaisen yhteishankkeen perustamisen, jonka tavoitteena voi olla koulutus, tai investointi uuteen teknologiaan, laadunparantaminen, työsuojelu tai ympäristönsuojelu.

Saksalaiset yritykset voivat saada tukea myös EU:n Joint European Venture-ohjelman puitteissa. Tämä ohjelma tukee EU:n sisäisten yhteisyritysten perustamista. Tuki voi olla 100.000 euroa per projekti. Edellytyksenä on, että vähintään kaksi toisistaan riippumatonta pk-yritystä osallistuu yhteisyritykseen. Tuki kattaa sekä konseptin suunnittelu- ja rakentamisvaiheen että myös yhteisyrityksen investointivaiheen.

Investointitakuu

Sellaisiin kehitysmaihin ja kehittyviin maihin, joissa on suuret poliittiset riskit, suuntautuvat investoinnit voidaan suojata liittovaltion investointitakuun turvin. Edellytyksenä tällöin kuitenkin on, että investoinnilla on Saksan ja ko. maan välisiin sopimuksiin perustuva riittävä oikeussuoja. Investointitakuu kattaa poliittisen riskin seuraamuksen, esimerkiksi valtion pakkolunastuksen, aseellisen selkkauksen jne. Tavanomaista taloudellista riskiä ei ko. takuu kuitenkaan kata.

Tällä tavoin voidaan turvata mm. saksalaisten yritysten osallisuudet ulkomaalaisissa yrityksissä ja pääomasijoitukset ulkomaisiin toimipisteisiin. Hakemuksesta voidaan myös ottaa huomioon pääomasijoitusten tai lainojen tuotot.

Muita tukitoimia

Pk-teollisuutta varten on Nordrhein Westfalenin osavaltio kehittänyt erityisesti nuorille yrityksille tarkoitettua vientineuvontapalvelun. Neuvonnan ja konsultoinnin tavoite on opastaa yrityksiä arvioimaan vientivalmiuksiaan ja resurssejaan. Samalla voidaan tukea ulkomaisen jakelukumppanin hakua, vientiorganisaation rakentamista tai nykyisen vientiverkoston arviointia. Tuki voidaan käyttää ulkopuolisen konsultin tai konsulttiorganisaation palvelun kattamiseen, maksimissaan 3.840 euroa.

Kauppakamarit ovat kehittäneet yritysten kanssa yhteistyössä tehokkaan ja kustannuksiltaan edullisen konseptin, jonka tavoitteena on minimoida pk-yritysten kustannuksia ja riskejä ulkomaanoperaatioiden yhteydessä. Konseptin mukaan useampi yritys samalta toimialalta perustaa yhteisen "poolin", joka perustaa valitulle markkina-alueelle yhteisen myyntitoimiston, jota vetää

kokenut "pool manager". Tämä konsepti muistuttaa kovasti Suomessa tuttua vientirengaskonseptia. Nordrhein Westfalenin osavaltion talous-ministeriö myöntää tukea tälle "Firmenpool" hankkeelle.

Tukien määrä

Talousministeriön BMWi:n budjetissa on vuodelle 2007 vientitukea budjetoitu 180,4 miljoonaa euroa. Vuonna 2006 tuki oli 168,7 miljoonaa euroa. 44,8 miljoonaa euroa on varattu **Saksan Ulkomaankauppakamarin (Auslandshandelskammern)** verkoston tukemiseen. 36 miljoonaa euroa on budjetoitu **Budesagentur für Aussenwirtschaftin (BfA:n)** ulkomaankirjeenvaihtajien tukemiseen ja ulkomaan messuosallistumisien tukemiseen. Liittotasavalta on organisoimassa vienninedistämistukea pitkällä tähtäimellä uuteen muotoon. Hallitusohjelmassa on mainittu erikseen ohjelma, jota kutsutaan nimellä "**Aussenwirtschaftsoffensive** eli **Ulkomaankaupanhyökkäys**".

1.3.3 Saksan vienninedistämisorganisaatiot

AKA Ausfuhrkredit-Gesellschaft m.b.H. on perustettu vuonna 1952. AKA tukee saksalaisia ja eurooppalaisia vientiteollisuutta tarjoamalla vientikaupan rahoitusta. AKA tarjoaa esimerkiksi seuraavia palveluja:

- keskipitkää ja pitkää vientirahoitusta
- matalakorkoista rahoitusta
- riskien hallintaa (30 %:iin asti)
- perussopimuksia tärkeimpien lainanottajien kanssa
- mahdollisuutta puitelainoihin
- suurempia yhtymälainoja

AKA Ausfuhrkredit-Gesellschaft m.b.H.

Große Gallusstraße 1–7

60311 Frankfurt

Telefon: 069 / 29 89 10 0

Telefax: 069 / 29 89 12 00

e-Mail: info@akabank.de

<http://www.akabank.de/deutsch/>

Arbeitsgemeinschaft industrieller Forschungsvereinigungen (AiF) perustehtävä on edistää pk-teollisuuden soveltavaa tutkimusta ja tuotekehitystä. AiF:n on perustettu 1954. Se on itsenäinen organisaatio, jonka tehtävänä on kehittää instrumentteja pk-teollisuuden vahvistamiseksi ja kilpailukyvyyn lisäämiseksi. Tätä tehtävää varten AiF on rakentanut innovaatioverkoston, johon kuuluu yli 100 teollista tutkimusyhdistystä ja noin 50.000 pk-yritystä, noin 800 tutkimusinstituuttia, sekä kaksi hallinnollista toimipistettä (Köln ja Berlin).

AiF:n toimipisteet tarjoavat käytännönläheistä innovaationeuvontaa pk-yrityksille erityisesti tuotekehityksen tukemisesta kansallisella, ja lisäntyvässä määrin myös, kansainvälisellä tasolla. AiF jakaa yrityksille vuosittain julkista tukea noin 250 miljoonaa euroa. AiF toimii tiiviissä yhteistyössä Saksan Talous- ja työministeriön kanssa **Bundesministerium für Wirtschaft und Arbeit (BMWA)**. Saksan tutkimus- ja opetusministeriön toimeksiannosta **Bundesministeriums**

für Bildung und Forschung (BMBF) ja Nordrhein Westfalenin osavaltion toimeksiannosta **Ministeriums für Wissenschaft und Forschung**. AiF on myös tukemassa ammattikorkeakoulujen yhteydessä tehtävää tuotekehitystyötä.

Arbeitsgemeinschaft industrieller Forschungsvereinigungen (AiF)
Außenstelle Berlin
Tschaikowskistraße 49
13156 Berlin
Tel.: 030/4 81 63-451
Fax: 030/4 81 63-402
E-Mail: info@aif.de
<http://www.aif.de/>

Ausstellungs- und Messe-Ausschuss der Deutschen Wirtschaft e.V. (AUMA) on Saksan messujen yhteinen järjestö, joka edistää kaikkien messujen intressejä sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla.

AUMA:lla on tiivistä yhteistyötä myös Saksan liittotasavallan talousministeriön sekä kuluttaja- ja maatalousministeriön kanssa. Näissä puitteissa liittovaltio tukee saksalaisten yritysten ulkomaan messujen yhteisosastoja vuositasolla noin 36 miljoonalla eurolla.

AUMA:lla on oma työryhmä: **Arbeitskreis für Auslandsmessebeteiligungen**, joka edustaa talouselämän intressejä messutoimialalla.

Ausstellungs- und Messe-Ausschuss der Deutschen Wirtschaft e.V. (AUMA)
Littenstraße 9
10179 Berlin
Tel.: 030/24 00 0-0
Fax: 030/24 00 0-263
E-Mail: info@auma.de
<http://www.auma-messen.de/>

Bundesagentur für Außenwirtschaft (Bfai), Saksan ulkomaankaupan agentuuri tarjoaa runsaasti ja laajasti tietoa maailman vientimarkkinoilta saksalaisten yritysten käyttöön.

Bfai on Saksan talousministeriön alainen virasto. Bfain palveluihin kuuluu taloudelliset tiedot, yritystiedot, projektitiedot, tullitiedot, markkina-analyysit ja oikeudellinen neuvonta. Tärkein tehtävä on tiedonhaku ja tiedon levittäminen sekä kontaktien välittäminen kaikille ulkomaankaupan alalla toimiville yrityksille. Bfai:n tietotarjonta sisältää myös tietoja ympäristönsuojelusta sekä palveluja ympäristöalan yrityksille. Bfai kerää myös tietoja Saksan ulkomaanedustustoilta ja Saksan ulkomaankauppakamareilta. Se arvioi ja jalostaa ko. tietoja yritysten käyttöön.

Bfai:lla on useita tietopankkeja ja tietokantoja ulkomaankaupan käyttöön. Seuraavassa listaus Bfai:n tarjoamista tietokannoista:

- Maat ja markkinat sisältää markkina-analyysijä, taloustietoja ja maaraportteja eri puoliltamaailmaa.
- Ulkomaan tarjouspyynnöt sisältävät tietoja julkisista tarjouskilpailuista ja tietoa mahdollisuuksista päästä mukaan tarjouskilpailuihin.

- Investointi- ja kehityshankkeet sisältävät tietoa ulkomaisista investointi- ja kehityshankkeista, joita kansainväliset kehityspankit rahoittavat.
- Liikelyhteystiedustelut sisältävät ulkomaalaisten yritysten liikelyhteystiedusteluja.
- Oikeustiedot sisältävät yhteenvedoja kaikista tärkeistä ulkomaankauppaan liittyvistä oikeudellisista kysymyksistä.
- Tullitiedot sisältävät mm. tietoa tullitariffeista, tuonti- tai vientikielloista ja -rajoitteista.

Bundesagentur für Außenwirtschaft
 Agrippastr. 87-93
 50676 Köln
 Telefon: 0221 2057-0
 Telefax: 0221 2057-212
 E-Mail: info@bfai.de
<http://www.bfai.de/DE/Navigation/home/home.html>

Bundesamt für Wirtschaft und Ausfuhrkontrolle (BAFA), Saksan viennintarkastusvirasto on liittovaltion korkein viranomainen, jonka vastuulle kuuluu mm. seuraavat asiat:

- ulkomaankauppa
- elinkeinotuki
- energia

Viraston päätehtävä on ulkomaankaupan vientikontrolli ja viennin tarkastustoiminta. BAFA myöntää tarvittavat vientiluvat silloin, kun on kyse vientiluvan alaisista tuotteista, tai palveluista.

Bundesamt für Wirtschaft und Ausfuhrkontrolle (BAFA)
 Frankfurter Straße 29-31
 65760 Eschborn
 Tel.: 06196/90 8-0
 Fax: 06196/90 8-800
 E-Mail: poststelle@bafa.de
 E-Mail: bundesamt@bafa.de
<http://www.bafa.de/1/de/>

Bundesministerium für Wirtschaft und Arbeit (BMWA), Saksan talous- ja työvoimaministeriö, on maan tärkeintä kilpailukykyä, talouden stabiliteettia, aluepolitiikkaa, teollisuuspolitiikkaa, ulkomaankauppaa ja energiapolitiikkaa ajava ministeriö. Eräs merkittävä talousministeriön tehtävä on Saksan ulkomaankaupan edistäminen. Tukeen on käytettävissä monia kanavia.

BMWA:n internetsivuilla on mm. erillinen ulkomaankaupan portaali iXPOS, josta löytää tietoa kaikesta ulkomaankauppaan liittyvistä asioista. Liittovaltion tietokannasta löytyy kaikki perustiedot liittovaltion, osavaltioiden ja EU:n tukiohjelmista.

Bundesministerium für Wirtschaft und Arbeit
 Scharnhorststr. 34-37
 11019 Berlin
 Tel.: 01888/6 15-0
 Fax: 01888/6 15-7010

E-Mail: info@bmwi.bund.de (Öffentlichkeitsarbeit)

<http://www.bmwi.de/BMWi/Navigation/Aussenwirtschaft/aussenwirtschaftsfoerderung.html>

Brücke Osteuropa e.V., Silta Itä-Eurooppaan niminen järjestö, Arbeitsgemeinschaft Brücke-Osteuropa e.V., on Saksan laajuinen järjestö, jonka tehtävänä on edistää taloudellista ja teknologista yhteistyötä Keski- ja Itä Euroopan maiden kanssa

Brücke Osteuropa e.V.

Albert- Einstein- Straße 14

12489 Berlin

Tel.: 030/63 92-2458

Fax: 030/63 92-2459

E-Mail: info@bruecke-osteuropa.de

<http://www.bruecke-osteuropa.de/>

Cleaner Production Germany, on Saksan liittotasavallan ympäristölaitoksen, Umweltbundesamt, perustama internet-portaali, joka tiedottaa Saksan ympäristötekniikan osaamisesta ja kyvykkyydestä. Portaali esittelee paitsi osaamista, myös ympäristöalan kansallisia ja kansainvälisiä tutkimustoja. Tämän lisäksi se palvelee myös Saksan ympäristöosaamisen esittelyikkunana ja kontaktien hakufoorumina. Kohderyhmänä ovat erityisesti tahot, joita kiinnostaa ympäristöteknologia ja ympäristönsuojelun tekniset kysymykset.

Potentiaaliset kotimaiset ja ulkomaiset käyttäjät voivat ko. internet-portaalin avulla saada tietoa Saksan ympäristötekniikan tasosta ja toimittajista.

Cleaner Production Germanyn sivuilla esitellään seuraavia asioita:

- teknologia (Technologien)
- toimialat (Branchen)
- osoitteet (Adressen)
- tuki (Förderung)
- kehitys (Entwicklungen)
- kansainvälinen yhteistyö (Internationale Zusammenarbeit)

Umweltbundesamt

Fachgebiet III.1

Postfach 33 00 22

14191 Berlin

Fax: 030/89 03-3105

<http://www.umweltexport.de/export/index.html>

<http://www.cleaner-production.de/en/index.php>

InWent – Internationale Weiterbildung und Entwicklung GmbH, Köln, on yleishyödyllinen organisaatio, joka keskittyy kansainväliseen täydennyskoulutukseen ja henkilöstön kehittämiseen.

InWEntin tavoitteena on: knowhow-siirto, kansainvälinen kokemustenvaihto, maailmanlaajuisen yhteistyö ja erilaisten kehitysprojektien edistäminen. InWEntin täydennyskoulutuksen painopisteitä ovat:

- kehitysmaiden ammatti- ja johtohenkilöiden täydennyskoulutus
- nuorten saksalaisten ammatillinen jatkokoulutus ulkomailla
- Keski- ja Itä-Euroopan reformiprosessin tukeminen

InWEnt on perustettu vuonna 1949 nimellä Carl Duisberg Gesellschaft. Sen jälkeen he ovat kouluttaneet yli 300.000 henkilöä. InWEntin vuosibudjetti on noin 100 miljoonaa euroa. Rahoitus tulee pääosin liittovaltiolta, osavaltiolta ja EU:lta.

InWEnt – Internationale Weiterbildung und Entwicklung GmbH
Bereich Entwicklungszusammenarbeit
Weyerstraße 78-83
50676 Köln
Tel.: 0221/20 98-0
Fax: 0228/20 98 – 208
E-Mail: info@inwent.org
<http://www.inwent.org/>

IXPOS, on ulkomaankaupan internet-portaali, johon ovat osallistuneet useat liittovaltion ministeriöt ja eri osavaltioiden ministeriöt, sekä kaikki ulkomaankaupan alalla toimivat organisaatiot, kuten kauppakamarit, Bfai, AUMA, Investitions- und Entwicklungsgesellschaft (DEG), die Hermes Kreditversicherungs-AG, die Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW) jne.

Lisätietoja <http://www.ixpos.de/>. Die IXPOS-portaali tarjoaa monipuolista tietoa mm. seuraavista asioista:

- taloustietoa, markkina-analyseja, kaupan tietoa, tietoa investoinneista
- tietoa messuista ja yhteistyöpörsseistä
- osoitteita ja kontakteja vientiin ja tuontiin, messuosoitteita jne.
- yleistä tietoa ulkomaan projektien tuista
- rahoitustietoa ja oikeudellista tietoa

Deutsche Investitions- und Entwicklungsgesellschaft mbH (DEG) on erikoistunut pitkiin projekti- ja yritysrahoituksiin. Se konsultoi yksityisyrittäjiä sekä rahoittaa yritysten investointeja Afrikassa, Aasiassa, Latinalaisessa Amerikassa, kuten myös Itä-Euroopassa.

DEG on yksi Euroopan suurimpia kehityspankkeja ja se on ollut rahoittamassa 4,2 miljardilla eurolla yli 30 miljardin euron hankkeita. Mukana on ollut yli 950 yritystä.

DEG:n tavoite on perustaa kehitysmaihin ja kehittyviin maihin markkinatalouden rakenteita ja siten luoda pohjaa pysyväälle talouskasvulle ko. alueilla.

Deutsche Investitions- und Entwicklungsgesellschaft mbH (DEG)
Wirtschaftskontakte
Belvederestraße 40
50933 Köln
Tel.: 0221/49 86-432
Fax: 0221/49 86-290
E-Mail: deutschermarkt@deginvest.de
<http://www.deginvest.de/>

Euler Hermes Kreditversicherungs-AG; Vuonna 2003 yhdistyi saksalainen HERMES Kreditversicherungs-AG ranskalaisen Euler-konsernin kanssa, jotka yhdessä muodostavat "Euler Hermes Kreditversicherungs-AG". Euler Hermes on Saksan johtava luottovakuuttaja ja samalla yksi maailman suurimpia alallaan. Euler Hermes sijaitsee Saksassa 17 paikkakunnalla. Hermesin vientiluottotakuiden määrä vuonna 2005 oli 19.773 miljoonaa euroa.

Euler Hermes
Kreditversicherungs-AG
Friedensallee 254
22763 Hamburg
Tel.: 040/88 34-0
Fax: 040/88 34-7744
E-Mail: info.de@eulerhermes.com
<http://www.eulerhermes.com/ger/ger/>

Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW), Saksan jälleenrakentamisen luottolaitos, on Saksan suurin tukipankki ja se toimii investointirahoittajana, projektirahoittajana, vientirahoittajana ja kehitysmaiden yhteistyön rahoittajana. KfW:n tytäryhtiö on DEG. Lainan suuruus enintään 10 miljoonaa euroa/hanke.

Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW)
Palmengartenstraße 5-9
60325 Frankfurt/M.
Tel.: 069/74 31-0
Fax: 069/74 31-3746

Niederlassung Berlin
Charlottenstraße 33
10117 Berlin
Tel.: 030/2 02 64-0
Fax: 030/2 02 64-5188

Informationszentrum
Tel.: 01801/33 55 77 (Ortstarif)
Fax: 069/74 31 64 35 5
E-Mail: iz@kfw.de
<http://www.kfw.de/>

Rationalisierungs- und Innovationszentrum der Deutschen Wirtschaft e.V. (RKW), on neutraali pk-teollisuuden verkosto, jossa on mukana teollisuus, ammattiliitot, tutkimusmaailma ja valtio. Tavoitteena on saksalaisten yritysten kilpailukyvyyn edistäminen ja taloudellisen ja teknologisen sosiaalisen ja ekologisen asioiden edistäminen.

RKW verkosto koostuu 11 osavaltiojärjestöstä ja liittovaltion toimipisteestä, joka keskittyy innovaationsiirtoon, kansainvälistymiseen ja ammatilliseen koulutukseen. Tiedottaminen, kokemustenvaihto, yhteistyön edistäminen, neuvonta ja jatkokoulutus ovat perinteisiä RKW verkoston toimintatapoja.

Rationalisierungs- und Innovationszentrum der Deutschen Wirtschaft e.V. (RKW)

Düsseldorfer Strasse 40
D- 65760 Eschborn
Tel.: 06196/4 95-335
Fax: 06196/4 95-304
<http://www.rkw.de/>

SEQUA – Stiftung für wirtschaftliche Entwicklung und berufliche Qualifizierung, Taloudellisen ja ammatillisen kehityksen säätiö, on yleishyödyllinen organisaatio, joka perustettiin 1991 Saksan kauppakamarien keskusjärjestön DIHK:n, Saksan käsityö-järjestöjen keskusliiton ZDH:n ja Saksan työnantajajärjestön BDA:n tytäryhtiöksi.

SEQUAn tavoitteena on Itä-Euroopan ja etelän kehitysmaiden markkinataloudellisen kehityksen ja ammatillisen koulutuksen tukeminen.

SEQUA:n projektit ja ohjelmat rahoitetaan pääasiallisesti julkisista lähteistä:

- Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung (BMZ)
- Bundesministerium für Bildung und Forschung (BMBF)
- Bundesministerium für Wirtschaft und Arbeit (BMWA)
- EU komissio
- Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW)
- Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit (GTZ)
- Eberhard-Schöck-Stiftung
- Otto Wolff-Stiftung

SEQUA – Stiftung für wirtschaftliche Entwicklung und berufliche Qualifizierung
Mozartstraße 4-10
53115 Bonn
Tel.: 0228/9 82 38-0
Fax: 0228/9 82 38-19
E-Mail: info@sequa.de
<http://www.sequa.de/>

Umweltbundesamt, Saksan ympäristölaitos, on tieteellinen ympäristöjärjestö ympäristöministerion BMU toimialalla. Umweltbundesamt on vastuussa Saksassa ympäristönsuojelusta ja henkilöiden suojaamisesta ympäristön haitallisilta vaikutuksilta.

Umweltbundesamtin tavoitteet ovat:

- luonnollisen elinympäristön suojaaminen ja vaaliminen seuraaville sukupolville
- kestävän kehityksen edistäminen,
- ympäristönsuojelun edistäminen teoin ja sanoin.

Umweltbundesamt
Wörlitzer Platz 1
06844 Dessau
Tel: 0340 2103-0
<http://www.umweltbundesamt.de/>

Deutsche Bundesstiftung Umwelt (DBU) on Euroopan suurin ympäristöalan säätiö. Se tukee innovatiivisesti esimerkillisiä projekteja. Perustamisestaan lähtien vuonna 1991 DBU on tukenut yli 6.300 projektia noin 1,2 miljardilla eurolla.

DBU tukee projekteja seuraavilta aloilta:

- Umwelttechnik, ympäristötekniikka
- Umweltforschung/Naturschutz ympäristötutkimus ja luonnonsuojelu
- Umweltkommunikation. ympäristökommunikaatio

Tuen edellytyksenä on hankkeessa käytettävän teknologian innovatiivisuus, hankkeen ominaisuudet mallina ja esimerkkinä ja ympäristöpäästöjen vähentäminen.

Deutsche Bundesstiftung Umwelt
Postfach 1705, 49007 Osnabrück
An der Bornau 2, 49090 Osnabrück
Telefon (0541)9633-0
Telefax (0541)9633-190
E-Mail: info@dbu.de

1.3.4 Vienninedistäminen osavaltiotasolla

Gesellschaft für internationale wirtschaftliche Zusammenarbeit Baden-Württemberg mbH – GWZ on Baden Württembergin osavaltion elinkeinoelämän edistämisorganisaatio.

GWZ:n tehtävänä on tukea baden-württembergiläisten yritysten vientiä ja ulkomaan markkinointia, sekä markkinoida Baden-Württembergin osavaltiota yritysten sijaintipaikkana.

GWZ, Stuttgart
Willi-Bleicher-Strasse 19
70174 Stuttgart
Telefon: 0711 / 227 87-0
Telefax: 0711 / 227 87-22
<http://www.gwz.de/>

L-Bank on julkinen rahoituslaitos, joka tukee Land Baden-Württembergin osavaltiota osavaltion tehtävissä. L-Bankin yleiset tavoitteet ovat vilkkaan kilpailun, innovaatioiden, sosiaalisen tasapainon, tasapuolisten elinolosuhteiden ja omaisuudenmuodostumisen edistäminen Baden Württembersissä.

L-Bank rahoittaa PK teollisuutta, vientiä ja asuntorakentamista. Pankki tukee myös yritysten perustamista ja yritysten haltuunottoja. Pankki tarjoaa yrittäjille oman pääoman rahoitustukea.

L-Bank
Friedrichstr. 24
70174 Stuttgart
Telefon: 0711 / 122-0
Telefax: 0711 / 122-2695
E-Mail: wirtschaft@l-bank.de
<http://www.l-bank.de/cms/startseite>

Bayern International, GmbH, on Baijerin osavaltion perustama yritys, joka on tiiviissä yhteydessä Baijerin talousministeriön **Bayerischen Staatsministerium für Wirtschaft, Verkehr und Technologie** ja elinkeinoelämän järjestöjen kanssa.

Bayern International konsultoi PK-yrityksiä Baijerissa hyödyntämään kansainvälisen liiketoiminnan mahdollisuuksia. Bayern Internationalilla on oma julkaisu **Key Technologies in Bavaria**, joka informoi yksityiskohdittain yli 8.000 baijerilaisen yrityksen osaamisesta ja tarjonnasta kahdeksan eri teknologian alueella.

Bayern International
Am Messesee 2
81829 München
Tel.: 089/9 49 26-0
Fax: 089/9 49 26-150
<http://www.bayern-international.de/src/index.php?path=/newshome>

LFA Förderbank Bayern, Baijerin kehityspankki, on kilpailuneutraali rahoituslaitos, joka edistää elinkeinoelämää Baijerissa. LFA tukee kaikkien pk-yritysten perustamista, erityisesti käsityöaloilla, kaupan alalla, teollisuudessa, palvelualoilla jne.

Vuodesta 1951 lähtien LFA on myöntänyt yli 275.000 elinkeinolainaa, joiden summa on ollut noin 34 miljardia euroa.

LFA:n tukimuotoja ovat mm. ulkomaaninvestoinnit, lainavakuudet, toimitustakuut jne. Takausten muodossa LFA tarjoaa baijerilaisille yrityksille toimitussidonnaisia luottoja, joita tarvitaan vientitoimitusten rahoittamiseen.

Lisäksi ulkomaan investointeja tuetaan takauksin ja kiinnelainoin. Tuen piiriin luetaan mm. yhteisyritykset ja tytäryhtiöiden perustamiset, yritysikiinteistöjen hankinta, rakennus- ja koneinvestoinnit, immateriaalioikeudet ja ensimmäisen tavaravaraston hankinta.

LfA Förderbank Bayern
Königinstraße 17
80539 München
Tel.: 089/21 24-0
Fax: 089/21 24-2440
<http://www.lfa.de/website/de>

BAO BERLIN – International GmbH, on palvelun ja konsultoinnin tarjoaja ja toimii mm. Berliinin kauppakamarin **IHK BERLIN** kumppanina ulkomaankaupan kysymyksissä.

Berliinin osavaltion ulkomaankaupan tukiohjelman puitteissa BAO BERLIN tukee yritysten esiintymisiä ja tuote-esittelyjä ulkomailla, osallistumisia vientirenkaissa ja henkilöstön kehittämistä omissa ulkomaan toimipisteissä.

Tämän lisäksi järjestää BAO BERLIN liikemiesvaltuuskuntien matkoja ulkomaille sekä berliiniläisten yritysten osallistumisia kansainvälisille messuille.

BAO BERLIN – International GmbH
Ludwig Erhard Haus
Fasanenstr. 85
D-10623 Berlin
Tel.: 030/31 51 0 - 669
E-Mail: bao@berlin.ihk.de
<http://www.blc.berlin.de/online/de/Start/index.html>

ILB, Potsdam, InvestitionsBank des Landes Brandenburg, Brandenburgin osavaltion investointipankki, perustettiin vuonna 1992. Tavoite oli perustaa rahoituslaitos, joka tukee osavaltiota julkisten tehtävien toteuttamisessa.

Osavaltioministeriön toimeksiannosta tukee Investointipankki julkisia ja yksityisiä investointeja erityisesti seuraavilla aloilla:

- asuinrakentaminen
- kasvatusta, kulutus, kulttuuri
- elinkeinoelämää lähellä oleva infrastruktuuri
- ympäristö
- maatalous
- tuotannollinen toiminta
- tutkimus ja teknologia
- media

Tukimuodot ovat subventioita, matalakorkoisia lainoja, takauksia ja osakkuuksia. Olemassaolonsa aikana ILB on myöntänyt tukea yli 1,5 miljardia euroa yli 7.000 hankkeeseen. Vuotuinen tuki on luokkaa 250 miljoonaa euroa.

ILB, Potsdam, InvestitionsBank des Landes Brandenburg
Gewerbliche Kunden
Postfach 90 02 61
14438 Potsdam
Tel.: 0331/66 0-0
Fax: 0331/66 0-3840
<http://www.ilb.de/>

Bremer Investitions-Gesellschaft mbH (BIG), Bremenin investointiyhtiö muodostaa tytäryhtiöidensä – WfG Bremer Wirtschaftsförderung GmbH, BIA Bremer Innovations-Agentur GmbH und Bremer Aufbau-Bank GmbH kanssa Bremenin osavaltion keskeisen elinkeinoelämän tukijärjestelmän.

BIG tarjoaa perinteisten elinkeinoelämän instrumenttien lisäksi oheisia lisäpalveluja ja tukia:

- yrityksen perustamistuki
- investointituki
- markkinointituki
- innovaatiotuki
- ympäristösuojelutuki
- filmi- ja mediatuki
- designituki
- rahoitustuki
- konsultointituki

Bremer Investitions-Gesellschaft mbH
Kontorhaus am Markt
Langenstraße 2-4
28195 Bremen
Tel.: 0421/96 00-10
Fax: 0421/96 00-810
<http://www.big-bremen.de/de/startseite>

Amt für Häfen, Dienstleistungen und Wirtschaftsinfrastruktur Referat Außenwirtschaft (– HW/E 25 –), Hampurin elinkeinoviraston tavoitteena on tarjota Hampurin elinkeinoelämälle optimaaliset puitteet. Siihen kuuluu mm. Hampurin aseman edistäminen maailman yhtenä merkittävimmistä kansainvälisen kaupan paikoista. Arvioiden mukaan noin 25% Hampurin työpaikoista liittyy ulkomaankauppaan. Hampurin elinkeinovirasto myöntää pk-teollisuudelle ulkomaan messutukea (**Messeförderung**). Samoin virasto pyrkii edistämään Hampuria ulkomaalaisten yritysten sijaintipaikkana.

Amt für Häfen, Dienstleistungen und Wirtschaftsinfrastruktur
Referat Außenwirtschaft (– HW/E 25 –)
Wirtschaftsbehörde
Alter Steinweg 4
20459 Hamburg
Telefon: 040-428410
Telefax: 040-428411859
<http://www.hamburg.de/>

Freie und Hansestadt Hamburg - Amt für Wirtschaft und Arbeit, Hampurin kaupunki edistää elinkeinoelämän tukijärjestelmän puitteissa pääasiassa pk-teollisuuden kilpailukykyä. Erityisiä tukiohjelmia on tarjolla mm. tutkimukseen ja tuotekehitykseen ja koulutukseen. Internet-sivuilla **Förderleitfaden** esitellään lisäksi ulkomaankaupan tai ympäristöasioiden tukemiseen liittyviä tukiohjelmia.

Amt für Wirtschaft und Arbeit der Freien und Hansestadt Hamburg
Alter Steinweg 4
20459 Hamburg
Tel.: 040/42 84 1-0
Fax: 040/42 84 1-2075
http://www.hamburg-economy.de/content/top.phtml?theme=service/hamburg_business&num=2.

Aktionslinie Hessen-umwelttech, Hessenin osavaltio on yksi Euroopan johtavia talouskeskuksia. Hessenissä on myös noin 2.000 ympäristötekniikan ja ympäristöalan yritystä ja organisaatiota. Hessenin ympäristöalan yritysten edellytysten parantamiseksi on Hessenin talousministeriö aloittanut ns. Aktionslinie Hessen-umwelttech:in, joka toimii TechnologieStiftung Hessen GmbH:n yhteydessä.

Aktionslinie Hessen-umwelttech:in tavoitteena on edistää pienten ja keskikokoisten ympäristöteknologiaa ja ympäristöpalveluja tarjoavien yritysten kilpailukykyä ja innovointikykyä.

Aktionslinie Hessen-umwelttechin tuen piiriin kuuluu mm. koulutus ja konsultointipalvelut, tiedon välitys, markkinointitoimenpiteiden tukeminen, kuten esimerkiksi ulkomaan messuosallistumiset ja virtuaaliset messuplatformit, yrityseshittelyt ja yhteistyö korkeakoulujen kanssa.

Aktionslinie Hessen-umwelttech
TechnologieStiftung Hessen GmbH
Abraham-Lincoln-Str. 38-42
D-65189 Wiesbaden
Telefon: +49 (0) 6 11/77 46 14
Fax: +49 (0) 6 11/77 46 20
E-Mail: bracht@tsh-hessen.de
<http://www.hessen-umwelttech.de/>

InvestitionsBank Hessen AG (IBH), Hessenin investointipankki koordinoi elinkeinoelämän tukitoimia Hessenin osavaltiossa ja edistää Hessenin talouselämän toimintaedellytyksiä.

Hessenissä on aloitettu erityinen Hessenin pk-teollisuuden rakenneohjelma "Hessisches Strukturprogramm für den Mittelstand (HSPM)" ja pk-teollisuuden kasvuohjelmalla Wachstumsprogramm (HWPM), jolla halutaan erityisesti kohentaa elinkeinoelämän edistämistä ja Hessenin yritysten toimintaolosuhteita.

InvestitionsBank Hessen AG IBH
Schumannstraße 4-6
60325 Frankfurt a.M.
Tel.: 069/13 38 50 - 0
Fax: 069/13 38 50 - 50
E-Mail: info@ibh-hessen.de
<http://www.ibh-hessen.de/>

TechnologieStiftung Hessen GmbH (TSH), Hessenin teknologiasäätiö, on Hessenin osavaltion elinkeinoelämän edistämisyhtiö (Wirtschaftsförderungsgesellschaft). TSH:n tavoite on kehittää Hesseniä tulevaisuuden teknologioiden sijaintipaikkana. TSH tukee erityisesti pieniä ja keskikokoisia yrityksiä ja pyrkii edistämään niiden kilpailukykyyn kehittämistä.

Hessenin osavaltion hallituksen tehtäväksiannosta Hessenin teknologiasäätiö edistää erityisesti tulevaisuuden teknologioita, kuten ympäristöteknologiaa ja energiateknologiaa. www.hessen-umwelttech.de internet-portaali tarjoaa mahdollisuuden etsiä yhteistyökumppaneita ja ympäristöalan yrityksiä Hessenistä.

Yhtenä uutena mahdollisuutena Hessenin ympäristöalan Pk-yritysten esittelyyn kansainvälisillä markkinoilla on Münchenin IFAT messuilla esitelty internet-portaali www.hessen-expo.net/umwelttech.

TechnologieStiftung Hessen GmbH
Abraham-Lincoln-Straße 38-42
65189 Wiesbaden
Tel.: 0611/77 46-00
Fax: 0611/77 46-20
E-Mail: info@tsh-hessen.de
<http://www.tsh-hessen.de/>

Landesförderinstitut Mecklenburg-Vorpommern (LFI), tämä Mecklenburg Vorpommerin osavaltion organisaatio on vastuussa seuraavista osavaltion kehitystehtävistä:

- elinkeinoelämän edistäminen
- asuntotuotannon edistäminen
- kaupunkirakentamisen edistäminen
- kunnalliset rahastot

LFI on jakanut tukirahaa NORD/LB:n puitteissa vuodesta 1994 vuoteen 2000 yhteensä noin 7 miljardia euroa.

Landesförderinstitut Mecklenburg-Vorpommern
Werkstraße 213
19061 Schwerin
Telefon: (03 85) 6 36 30
Telefax: (03 85) 63 63-12 12
e-mail: info@lfi-mv.de
<http://www.lfi-mv.de/ie/home/home.html>

Technologie Beratungs- Institut (TBI) GmbH, Teknologianneuvontainstituutti, on Mecklenburg Vorpommerin talousministeriön toimeksiannosta vastuussa seuraavista osavaltion tukiohjelmista:

- teknologian ja innovaatioiden edistäminen
- uusien teknologioiden kehittäminen ja käyttöönotto
- henkilöstörakenteen parantaminen
- teknologianeuvonta ja tiedonvälitys
- markkinoinnin ja viennin tuki
- markkinoilletuloohjelma
- ulkomaankaupan assistentin palkkaustuki
- konsultointi
- laatumanagemement / laatuakkreditointi
- patenti- ja lisenssirahstot

TBI GmbH
Hauptgeschäftsstelle im TGZ Schwerin
Hagenower Str. 73
19061 Schwerin
Tel.: 0385/39 93-165
Fax: 0385/39 93-164
<http://www.tbi-mv.de/>

Wirtschaftsministerium des Landes Mecklenburg-Vorpommern, Mecklenburg Vorpommerin talousministeriö informoi ja neuvoo yritysten perustajia ja konsultoi yrittäjiä yhteistyössä kauppakamareiden, rahoituslaitosten ja työvoimaviranomaisten kanssa seuraavissa teemoissa:

- oman pääoman tuki
- ERP-yrityksen perustamisohjelma
- investointituki
- markkinoinnin ja viennin tukitoimet
- teknologian edistäminen
- vakuudet ja osakkuudet

Talousministeriön tukiohjelmat keskittyvät mm. yritysten suorituskyvyn kohentamiseen, teknologian ja innovaatioiden edistämiseen, tulevaisuuden energialähteiden edistämiseen, messu-esiintymisten tukemiseen, konsolidointi- ja yritysten starttilainoihin.

Wirtschaftsministerium des
Landes Mecklenburg-Vorpommern
Johannes-Stelling- Str. 14
19053 Schwerin
Postanschrift:
19048 Schwerin
Tel.: 0385/5 88-0
Fax: 0385/5 88-5861 / 62
E-Mail: poststelle@wm.mv-regierung.de
Homepage: www.wm.mv-regierung.de

IPA Niedersachsen (IPA), Niedersachsenin osavaltion Investointien edistämisentuuri (Investment Promotion Agency) on osavaltion agenttuuri, jonka tarkoitus on helpottaa yritysten asettautumista Niedersachsenin osavaltioon. IPAn tuki on tarjolla myös yrityksille, jotka pyrkivät ulkomaan markkinoille.

Kuntien, yhdistysten ja viranomaisten kanssa yhteistyössä IPA tarjoaa seuraavaa tukea:

- ulkomaan messutuki
- ulkomaankaupan konsultointiohjelma
- yhteisesiintymiset
- yritysten yhteiset vientirenkaat
- neuvonta asettautumisprojekteissa
- tiedonhankinta
- alueanalyysien toteutus
- soveltuvien toimitilojen tai tonttien suositukset
- tukimahdollisuuksien neuvonta
- oikeudellinen neuvonta
- yhteistyöpartnereiden suosittelu

IPA Niedersachsen
Hamburger Allee 4
30161 Hannover
Tel.: 0511/34 34 66
Fax: 0511/3 61-5909
<http://www.ipa-niedersachsen.de/deutsch/start.html>

Landes-Gewerbeförderungsstelle des nordrhein-westfälischen Handwerks e.V. (LGH), on Nordrhein Westfalenin osavaltion käsityöalojen yhteinen järjestö. Se koordinoi, suunnittelee ja tukee käsityöalojen aktiviteetteja.

LGH informoi taloudellisesta tuloksesta ja tukee yritysten perustamista tai yrityskauppoja. Sen lisäksi LGH tukee mm. kustannuslaskentaohjelmien käyttöönottoa ja työ- ja valitusmenettelmien rationalisointia ja sisäisten tietojärjestelmien käyttöönottoa.

Landes-Gewerbeförderungsstelle des nordrhein-westfälischen Handwerks e.V.
Auf'm Tetelberg
740221 Düsseldorf
Tel.: 0211/3 01 08-0
Fax: 0211/3 01 08-34
<http://www.lgh.de/>

RKW NordWest – Rationalisierungs- und Innovationszentrum der Deutschen Wirtschaft e.V., on osa liittovaltiotasoisista RKW-organisaatiota, jossa on yhteensä 6.000 jäsentä koko Saksassa. RKW Nord Westin palveluihin kuuluu mm. konsultointi, neuvonta, jatkokoulutus ja opastus.

RKW NordWest
Friesenstraße 14
30161 Hannover
Tel.: 0511/3 38 03-0
Fax: 0511/3 38 03-56
E-Mail: info@rkw-nord.de
<http://www.rkw-nrw.de/>

Europa-Agentur für Handwerk und KMU, Saksan Käsityökamarin "Europa-Agentur" in tavoite on parantaa pienten ja keskikokoisten yritysten ja käsityöyritysten kilpailukykyä ja lisätä niiden osallistumista Euroopan tukiohjelmiin ja tarjouskilpailuihin.

Westdeutscher Handwerkskammertag
Europa-Agentur für Handwerk und KMU
Sternwartstr. 27–29
40223 Düsseldorf
Tel.: 0211/30 07-756
Fax: 0211/30 07-900
E-Mail: europa@handwerk-nrw.de
<http://www.handwerk-nrw.de/index.htm>

Zentrum für Innovation und Technik in NRW GmbH (ZENIT) on konsulttiorganisaatio Mülheim a. d. Ruhr:ssa, jonka tavoite on edistää asiakkaittensa kilpailukykyä Euroopan markkinoilla ja globaaleilla markkinoilla. ZENIT GmbH saa taloudellista tukea Nordrhein-Westfalenin osavaltiolta ja EU:lta.

ZENIT GmbH
Zentrum für Innovation und Technik in NRW
Dohne 54
45468 Mülheim an der Ruhr
Tel.: 0208/3 00 04-0
Fax: 0208/3 00 04-87
E-Mail: info@zenit.de
<http://www.zenit.de/d/>

Gesellschaft für Wirtschaftsförderung Nordrhein-Westfalen mbH (GfW) on Nordrhein Westfalenin osavaltion elinkeinoelämän edistämisorganisaatio, jonka tavoitteena on vahvistaa NRW:n talouselämää. GfW:n tehtäviin kuuluu mm. NRW:n yritysten tukeminen ulkomaanvienti-markkinoilla ja NRW:n yritysten tukeminen eurooppalaisten ja kansainvälisten yhteistyöverkostojen rakentamisessa.

GfW:n internet-sivuilla on paljon tietoa tukimahdollisuuksista ja neuvoja ulkomaan kaupan käyntiin.

Gesellschaft für Wirtschaftsförderung
Nordrhein-Westfalen mbH (GfW)
Economic Development Corporation
Kavalleriestraße 8-10
D-40213 Düsseldorf
Tel.: 0211/1 30 00-0
Fax: 0211/1 30 00-154
E-Mail: gfw@gfw-nrw.de
<http://www.gfw-nrw.de/gfw/GfW.nsf/name/IDHome-DE>

Investitions- und Strukturbank Rheinland-Pfalz (ISB) GmbH, on Rheinland Pfalzin osavaltion keskeinen tukiorganisaatio, joka tarjoaa yrityksille rahoitustukea ja investointitukea. ISB tarjoaa nopeaa palvelua, tehokkaita tukiohjelmia sekä edullisia rahoitusehtoja. ISB tukee Rheinland Pfalzin teollisuutta yhteistyössä osavaltion talousministeriön kanssa kansainvälisessä kaupassa ja kansainvälisissä yhteistyökysymyksissä.

Investitions- und Strukturbank Rheinland-Pfalz (ISB) GmbH
Holzhofstraße 4
D-55116 Mainz
Telefon: 06131 / 985-0
Telefax: 06131 / 985-199
e-Mail: isb@isb.rlp.de
<http://www.isb.rlp.de/>

Zentrale für Produktivität und Technologie Saar e.V. (ZPT), on Saarlandin Tuottavuuden ja teknologian keskus, joka toimii Saarlandin talousministeriön ja Saarlandin Kauppakamarin rahoituksella. Erikoistumalla konsultointiin, koulutukseen, teknologiansiirtoon ja innovaatioiden edistämiseen, tukee ZPT ennen kaikkea pk-yrityksiä oman kilpailukykyensä vahvistamisessa sekä uusien tuotteiden ja menetelmien kehittämisessä.

ZPT Saar e.V.
Bereich Absatzförderung
Franz-Josef-Röder-Str. 9
D-66119 Saarbrücken
Tel.: 0681/95 20-0
Fax: 0681/58 46-125
<http://www.zpt.de/>

Sächsische Aufbaubank, SAB, Dresden, Sachsin osavaltion kehityspankki jakaa taloudellista tukea elinkeinoelämälle, asuinrakentamiseen, teknologiaan, ympäristönsuojeluun ja maataloudelle. Tavoitteena on vahvistaa Sachsin osavaltion taloudellista kehitystä.

Sächsische Aufbaubank, Dresden
Pirnaische Straße 9
01069 Dresden
Postanschrift:
SächsischeAufbaubank GmbH
01054 Dresden
Tel.: 0351/49 10-0
Fax: 0351/49 10-4000
http://www.sab.sachsen.de/servlet/PB/menu/-1_11/index.html

Landesförderinstitut Sachsen-Anhalt (LFI), Sachsen-Anhaltin osavaltion edistys-instituutti on perustettu vuonna 1993 Pohjois-Saksan maapankin (Norddeutsche Landesbank) yhteyteen. LFI:n tehtävänä on toteuttaa erilaisia tukiohjelmia seuraavilla aloilla:

- elinkeinoelämä
- asuinrakentaminen
- maatalous
- kasvatusta ja koulutus

Landesförderinstitut Sachsen-Anhalt (LFI)
Harnackstr. 3
39104 Magdeburg
Tel.: 0391/5 89-0
Förderhotline: 0800/56 007 57
Fax: 0391/5 89-1748
E-Mail: info@lfi-lsa.de
<http://www.lfi-lsa.de/>

RKW Sachsen-Anhalt

RKW Sachsen-Anhaltin palvelut kohdistuvat seuraaville aloille:

- quality management systems
- environment management systems
- ulkomaankauppa
- investointineuvonta
- liiketoiminnallinen ja organisaatorinen neuvonta
- yritysten perustaminen ja laajentaminen
- yrityskonseptit
- myynti ja markkinointi
- tuote- ja menetelmänovaatiot
- coaching
- teknologianeuvonta

Ulkomaankaupan alalla sen tuki keskittyy erityisesti seuraaviin asioihin:

- vientiosaamisen hankinta
- ulkomaalaisten yritysten akvisitiot ja uusien yritysten perustaminen ulkomaille
- Saksan vientiyriyten yhteistyömuotojen kehittäminen.

RKW Sachsen-Anhalt
Tismarstraße 20
39108 Magdeburg
Tel.: 0391/7 36 19-0
Fax: 0391/7 36 19-32
E-Mail: Info@rkw-sachsenanhalt.de
<http://www.rkw-sachsenanhalt.de/>

Wirtschaftsförderung Schleswig-Holstein (WSH) GmbH, Kiel, on Kielin elinkeinoelämän kehitysyhtiö, joka 51 %:sti osavaltion ja 49%:sti Flensburgin, Kielin ja Lübeckin kauppakamarin omistama kehitysyhtiö.

WSH:n palvelut ovat maksuttomia. Tavoitteena on erityisesti edistää Schleswig Holsteinin talousalueen houkuttelevuutta.

Wirtschaftsförderung Schleswig-Holstein GmbH, Kiel
Lorentzendamm 43
24103 Kiel
Tel.: 0431/59 33-0
Fax: 0431/59 33-930
E-Mail: info@wsh.de
Homepage: www.wsh.de

Thüringer Außenwirtschaftsförderungsgesellschaft mbH (TAF), Thüringenin vienninedistämisyyhtiö keskittyy liikeyhteystietojen ja markkinatietojen välittämiseen ja markkinoiden arviointiin ja strategianeuvontaan. Kohteena on erityisesti Thüringenin pk-yritykset. Tavoitteena on helpottaa ja edistää yritysten mahdollisuuksia vientimarkkinoilla. Taloudellinen tuki tulee Thüringenin osavaltiolta.

Thüringer Außenwirtschaftsförderungsgesellschaft
Weimarische Straße 45
99099 Erfurt
Tel.: 0361/34 84-0
Fax: 0361/34 84-394
Homepage: www.taf-thueringen.de

1.4 Vienninedistämisen instrumentit – haastattelututkimus Kanadassa

1.4.1 Yleistä Kanadan viennistä ja vienninedistämisen rakenteesta

Kanadan vienti (Taulukko 1) painottuu erittäin voimakkaasti Yhdysvaltoihin. Yritykset kokevat USA:n itsestään selvänä kohdealueena: kasvavat, dynaamiset markkinat, maantieteellisesti lähellä, yhteinen kieli, hyvät kulkuyhteydet. Tämä näkyy myös monien kehittämis-, tuki- ja kansainvälistymisohjelmien käytännön painotuksissa.

Taulukko 1 Kanadan viennin rakenne

Canadian Total Exports in %					
	2001	2002	2003	2004	2005
United States (U.S.)	87,05 %	87,13 %	85,75 %	84,53 %	83,92 %
Japan	2,06 %	2,11 %	2,15 %	2,08 %	2,09 %
United Kingdom (U.K.)	1,25 %	1,12 %	1,60 %	1,88 %	1,89 %
China	1,06 %	1,04 %	1,26 %	1,62 %	1,62 %
Mexico	0,68 %	0,61 %	0,58 %	0,73 %	0,75 %
Germany	0,73 %	0,75 %	0,76 %	0,65 %	0,74 %
Korea, South	0,50 %	0,51 %	0,52 %	0,55 %	0,64 %
France (incl. Monaco, French Antilles)	0,54 %	0,51 %	0,57 %	0,58 %	0,58 %
Belgium	0,48 %	0,48 %	0,48 %	0,55 %	0,52 %
Netherlands	0,39 %	0,45 %	0,43 %	0,47 %	0,50 %
SUB-TOTAL	94,73 %	94,70 %	94,10 %	93,63 %	93,26 %
OTHERS	5,27 %	5,30 %	5,90 %	6,37 %	6,74 %
TOTAL	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
TOTAL Million €	280,842	275,568	264,800	285,680	302,024
	2001	2002	2003	2004	2005
Finland	0,07 %	0,07 %	0,09 %	0,08 %	0,10 %

Vientimarkkinoista Kiina on eniten nostanut suhteellista osuuttaan. Tähän uskotaan keskeisesti vaikuttaneen Kanadassa asuvan noin miljoonan ihmisen suuruinen kiinalaispopulaation.

Vienninedistämisorganisaatioita on sekä valtion tasolla, provinseissa, että kaupungeissa. Ne ovat luonteeltaan joko julkisia tai yksityisiä (not-for-profit tyyppisiä) toimijoita. Kokonaiskuvan tai -volyymin hahmottaminen Kanadan vienninedistämispanostuksista on vaikeaa toimijoiden lukumäärän ja niiden kerroksellisuuden (federal, provincial, municipal) takia. Useilla eri ministeriöillä ja niiden alaisilla organisaatioilla on osittain päällekkäisiäkin mandaatteja. Myös yksittäiset toimijat kertovat huonosti dollarimääräisiä panostuksiaan. Helpoimmin annetaan suuruusluokkatietoa osallistuvien yritysten lukumäärästä, mutta ei juurikaan kerrota annetun palvelun sisällöstä.

Kanadan ympäristömarkkinoiden kooksi arvioidaan noin 22 miljardia euroa. Toimiala koostuu noin 8.000 yrityksestä. Yrityksistä yli 93% on pieniä ja alle 100 henkeä työllistäviä yrityksiä. Toimiala työllisti noin 251.000 henkeä vuonna 2004. Ympäristötoimialan vienti vuonna 2004 oli noin 1 miljardia euroa. Ympäristötoimialan kauppatase on alijäämäinen (1 vs. 2,5 miljardi eu-

roa vuonna 2 000). Kotimarkkinoiden arvioidaan tarjoavan hyvän kasvupotentiaalin ympäristöalan yrityksille. Julkiset toimijat suunnittelevat yli 3,5 miljardin euron panostusta ympäristötoimialaan seuraavan 5 vuoden aikana. Painopiste-alueina ovat uusiutuvat energiamuodot sekä kasvihuonepäästöjen vähentäminen.

Konsulttitoimiston (Aegis Management Consulting Group) tekemän selvityksen mukaan vain pieni osa ympäristötoimialan yrityksistä harjoittaa kansainvälistä toimintaa (alle 10 %). Ylipäättään valtaosa toimialan yrityksistä harjoittaa toimintaa provinssitasolla. Selvitys nostaa esille kysymyksen, olisiko toimialan yritysten keskityttävä kotimarkkinoiden tarjoamien mahdollisuuksien tehokkaampaan hyödyntämiseen.

Taulukossa 2 on esitetty konsulttitoimiston arvio Kanadan ympäristöteollisuuden kilpailukykyä suhteessa kansainvälisiin kilpailijoihin.

Taulukko 2 Kanadalaisen ympäristöteollisuuden kilpailukyky kilpailijamaihin verrattuna

Industry segment	US	Germany	Japan	France&UK	Canada
Equipment					
Water equipment	G	G	GE	GE	O
Air pollution control	G	E	E	O	O
Instruments&information systems	E	G	GE	O	O
Waste management equipment	G	GE	OG	O	O
Process&prevention technology	P	P	M	P	G
Services					
Solid waste management	G	OG	OM	EG	GE
Hazardous waste management	G	O	O	OG	G
Consulting&engineering	GE	OG	M	OG	GE
Remediation/industrial services	G	O	M	OM	G
Analytical services	G	O	O	O	E
Water treatment works	MP	M	MP	GE	OM
Resources					
Water utilities	MP	MP	P	GE	O
Resources recovery	O	OG	O	O	GE
Environmental energy	OG	OG	OG	OG	G

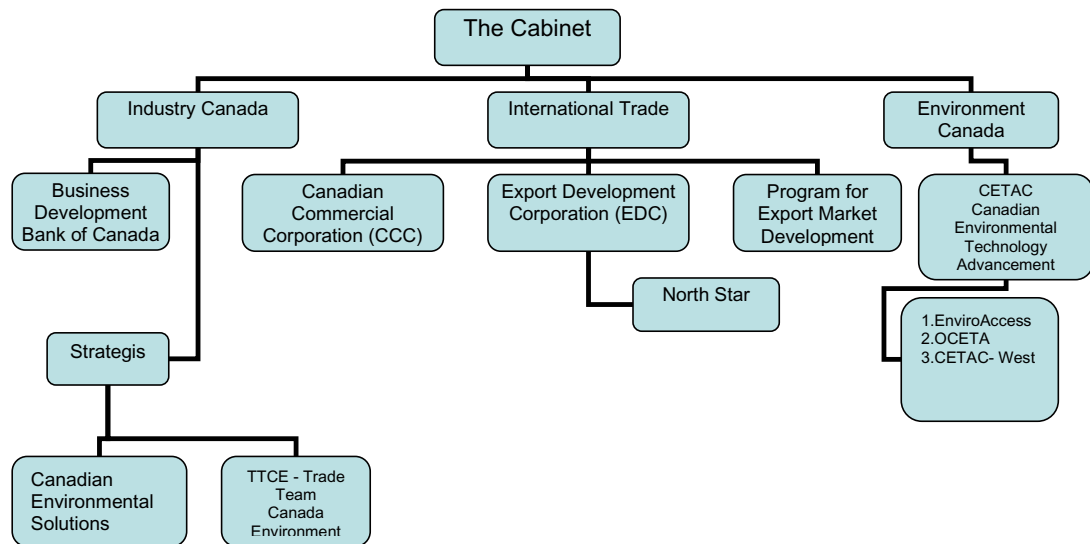
(Key: E=Excellent, G=Good, O=OK, M=Mediocre, P=Poor)

Source: AEGIS Management Consulting Group, March 2003

Kanadassa on lukuisia ympäristöalan rahoitusohjelmia, mutta ne painottuvat selkeästi yritysten aikaisempiin kehitysvaiheisiin: perustutkimus, soveltava tutkimus, demonstraatiovaihe, ei niinkään markkinoille pääsyyn tai kansainvälistymiseen. Yksi esimerkki näistä ohjelmista/fundeista on Sustainable Development Technology Canada (SDTC www.sdtc.ca). Useimmat fundit myös painottuvat johonkin ympäristöalan segmenttiin, ei niinkään alaan kokonaisuutena, esimerkiksi mainittakoon tuulivoima, uusiutuvat energiamuodot, jne.

1.4.2 Yritysten kansainvälistymistä tukevat valtion organisaatiot

Seuraavassa tarkastellaan lähemmin Kanadan tärkeimpiä viennin rahoittajia ja muita viennin avustusohjelmia. Jokaisesta organisaatiosta on lyhyt selostus. Mukana on myös tärkeitä internet-osoitteita, joissa on tietoa viennistä.



Kuva 1 Yritysten kansainvälistymistä tukevat valtion organisaatiot

1.4.3 Liittovaltioiden vienninedistämishjelmat

Edellä oleva organisaatiokaavio kuvaa Kanadan valtion kansainvälistymistä edistävien organisaatioiden yhteyksiä toisiinsa ja niiden tarjoamaa viennin rahoitus- ja avustusohjelmia.

Kanadassa on olemassa monia liittovaltion omistamia internet-sivustoja, jotka auttavat kanadalaisia vientiyrityksiä heidän viennin vaatimusten kanssa. Lisätietoja asiasta löytyy <http://canada.gc.ca>.

YHTEISET OHJELMAT:

ExportSource on Team Canada Trade Network:n on-line palvelu, josta saa tietoa viennistä. ExportSource tarjoaa mahdollisuuden valita tietyn valtion tarjoamista vienninedistämishjelmita. Lisätietoja: <http://exportsource.gc.ca>

- markkinatutkimus
- liikevaihdon tilastoja
- rahoitus
- kontakteja
- viennin säännöistä
- logistiikka
- messut ja muut tapahtumat

International Trade Canada (ITCan) tarjoaa erilaisia tukipalveluja vientiyrityksille kehittämään menettelytapoja ja samalla yrittää houkutella ulkomaisia sijoituksia Kanadaan. Lisätietoja: <http://www.itcan+cican.gc.ca/menu-en.asp>

Virtual Trade Mission (VTMs) on yritykselle taloudellisesti kannattava tapa oppia viennin eri mahdollisuuksista ja ottaa osaa kaupallisiin edustoihin poistumatta provinssistaan. Käyttämällä videokonferenssimenetelmiä ja internet-teknologioita, VTM osallistujat tarjoavat reaaliaikaisia multimediaesityksiä, joissa yritykset voivat esitellä tuotteitaan ja palvelujaan pääpiirteittäin potentiaalisille yhteistyökumppaneille ja eri markkinoiden asiantuntijoita ympäri maailmaa.

Virtual Trade Commissioner Service on tietokantajärjestelmä ulkomaille sijoitetuille, kanadalaisille kaupallisille neuvoksille. Osallistumalla tähän virtuaaliseen tietokantajärjestelmään Kanadan sekä nykyiset että tulevat viejät pääsevät osallisiksi hyödyllisiin tietoihin varmistamalla, että Kanadan kaupallisille neuvoksella on ajan tasalla olevat tiedot viennistä, kokemuksista ja intresseistä. Lisätietoja: <http://www.infoexport.gc.ca/ie-en/ MarkeReportsAnd Services.jsp>

The Federal Trade Commissioners. Kanadan valtiolla on kaupalliset edustajat yli 100 maassa. Nämä henkilöt toimivat Kanadan edustojen yhteydessä. Lisätietoja: www.infoexport.gc.ca. Kaupallisten edustajien tehtävänä on:

- mainostaa yrityksiä paikallisille asiakkaille
- antaa neuvova markkinoinnista
- suositella eri messu tapahtumia ja muita alan tapahtumia
- tuntee sopivia yrityksiä toimimaan, jotka voivat toimia yritysten myynti agentteina
- auttaa löytämään tietoa potentiaalisista asiakkaista ja yhteistyökumppaneista
- neuvoa eri tulli, vero, valuutta ja työluupa asioissa
- tietää maan tämän hetkisen kaupallisen tilanteen
- antaa neuvoa yhteistyö hankkeista ja lisensseissä
- tietää kilpailevista yrityksistä.

KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN (Industry Canada) OHJELMAT

Lisätietoja Kanadan kauppa- ja teollisuusministeriöstä löytyy osoitteesta: <http://www.ic.gc.ca>

Strategis on Kanadan suurin kaupallinen internet-sivusto, josta voi saada tietoa markkinoinnista, viennistä ja investoinneista, teollisista näkökulmista, teknologiasta ja innovaatiosta, mikroekonomisista tutkimuksista ja analyyseistä, miten johtaa yritystäsi, ja eri markkinoiden palveluista. Se on Industry Kanadan ylläpitämä internet-sivusto. Lisätietoja löytyy osoitteesta <http://strategis.ic.gc.ca>

Business Development Canada (BDC) on Kanadan valtion omistama rahoitusorganisaatio, joka antaa kanadalaisille pienyrityksille rahallista, investointi- ja konsultointitukea. Sen kohdeyhmään kuuluvat erityisesti teknologiayritykset, sekä vientiyritykset. BDC on pitkäaikainen kaupallinen rahoittaja, eikä tarjoa normaaleja pankin palveluita.

Lyhyesti kuvattuna BDC antaa:

- pitkäaikaislainoja
- riskipääomaa
- pääomarahoitusta
- konsulttipalveluja

Ympäristöteknologioiden kaupallistamiseen ohjattiin 180 miljoonaa euroa vuonna 2004, josta summasta 75 miljoonaa euroa preseed and seed investment, 75 miljoonaa euroa uusiin pääomarahastoihin, 30 miljoonaa euroa suorina investointeina alkuvaiheen yrityksiin.

BDC:n tavoitteena on saada kanadalaiset yritykset onnistumaan maailmalla. Pitkäaikainen rahoitus on taattu sopimuksen loppuun asti. Tämä tarkoittaa sitä, että BDC ei keskeytä rahoitussopimusta, vaikka yritykselle tulisikin ongelmia. Jos yritykselle tulee maksuvaikeuksia, BDC tarjoaa toisen ratkaisun, kuten pidennetyt laina-ajan tai muuta konsultointiapua. Lisätietoja: <http://www.bdc.ca>

ULKOMAANKAUPPAMINISTERIÖN OHJELMAT

Ulkomaankauppaministeriön (International Trade Canada ITCan) kautta olevia ohjelmia on kuvattu alla. Lisätietoja löytyy www.itcan-cican.gc.ca

Program for Export Market Development (PEMD)-ohjelman päämääränä on kasvattaa Kanadan hyvinvointia ja kilpailukykyä maailmanmarkkinoilla.

PEMD on Kanadan kansainvälisen liiketalouden kehitysohjelman kulmakivi. Se astui voimaan 1971. Siitä lähtien PEMD on avustanut jo 25.000 kanadalaista yritystä niiden tuotteiden ja palvelujen markkinoinnissa ulkomaanmarkkinoilla. Myynti on noussut jopa (8.0 miljardia euroa) \$11.5 miljardia PEMD ohjelman ansiosta ja se on luonut noin 250.000 uutta henkilötyövuotta. PEMD jakaa yritysten kanssa vientikustannukset, joita yritykset eivät yksin kykenisi maksamaan, ja näin vähentää viennin mukana tuomia riskejä.

Valtion ja yhtiön välisen yhteistyön tarkoituksena on rohkaista pitkäaikaissuhteita, jotka auttavat yrityksiä nopeasti sopeutumaan jatkuvasti muuttuviin markkinoihin.

PEMD ohjelma koostuu neljästä osa-alueesta:

- Market Development Strategies MDS on markkinakehitysohjelma MDS on kehitetty pienille sekä kokeneille että ensikertalaisyrityksille. PEMD ohjelma jakaa kansainvälisen markkina-aloitteen riskit kanadalaisen yksityissektorin kanssa. MDS ohjelma pyrkii auttamaan yrityksiä toteuttamaan yksinkertaisia markkinointisuunnitelmia maailman markkinoille pääsystä.
- New-to-Exporting Companies on vientiä harkitseville yrityksille suunnattu kehitysohjelma, joka tarjoaa myös avustusta niille yhtiöille, joille vienti on uutta.
- Capital Project Bidding pääoman tarjouspyyntöohjelma tukee yritysten tekemiä tarjouspyyntöjä pääomaprojekteista Kanadan ulkopuolella osallistumalla tarjouksen esikäsittelykustannuksiin.
- Trade Association Activities-yhdistysten toiminnan tarkoitus on tukea viennin kehittämisstrategioita PEMD arvojen mukaisesti.

PEMD:een yhteistyö kanadalaisen yritysten kanssa on sijoitus Kanadan viennin kansainvälistymiseen. Sitä ei voi kutsua lainaksi tai määrärahaksi, vaan se on ns. korvattava lahjoitus. Rahoituksen korvaaminen koostuu vähittäismaksuista, joita maksetaan sitä mukaan, kun yritys saa tulosta. Lisätietoja <http://www.dfait-maeci.gc.ca/pemd/menu-en.asp>

Canadian Commercial Corporation (CCC) on valtionyhtiö, joka tarjoaa kanadalaisille yrityksille pääsyn kansainvälisille markkinoille, ja erityisesti USA:n julkisten hankintojen markkinoille. Sen palvelut tähtäävät kanadalaisten yritysten uskottavuuden parantamiseen asiakasorganisaation silmissä. CCC:n keskeinen asiakasorganisaatio on NASA (US Department of Defense and National Aeronautics and Space Administration). NASA ei tee yli 100.000 USD ostoja Kanadasta ilman CCC:n mukana oloa. Asiakasyrityksille palveluita markkinoidaan kokonaisvaltaisella riskienhallintanäkökulmalla. Laajimmillaan CCC:n palvelu on niin sanottu "International Prime Contractor Solution".

CCC on kokonaan Kanadan valtion omistama ja se raportoi Kanadan parlamentille. CCC on tärkeä osa Team Canada Inc:iä, joka on liittovaltio, provinssi ja territoriotason ryhmittymä. Ne yhdessä avustavat kanadalaisia yhtiöitä menestymään. CCC työskentelee läheisesti muiden valtion organisaatioiden parissa ja myös yksityisen sektorin parissa. CCC toimii myös kanadalaisten tuotteiden ja palvelujen alihankkijana ja välikätenä asiakasmaahan. Lisätietoja: www.ccc.ca

CCC pähkinän kuoressa (tilikausi 2004–2005):

- saatujen tilausten arvo 1.100 miljoonaa euroa (USA:n osuus 800 miljoonaa euroa, ja muiden 24 maan 300 miljoonaa euroa)
- pk-yritysten osuus asiakkaista 81 %
- kanadalaisten asiakasyritysten määrä 3.375
- 202 kanadalaista yritystä teki sopimuksen CCC:n kautta (prime contractor)
- tuottoina parlamentin tuki 12 miljoonaa euroa, palveluiden myynti 7,5 miljoonaa euroa

Export Development Canada (EDC) auttaa kanadalaisia yrityksiä kilpailemaan maailman markkinoilla tukemalla yrityksiä erilaisilla rahoituspalveluilla, kuten vientivakuutuksin, vientiluotoin ja takuin. EDC on rahallisesti itsensä ylläpitävä valtion yhtiö, joka toimii pääasiassa kaupallisesti.

EDC antaa sekä kiinteitä, että kelluvia pitkäaikaislainoja ulkomaalaisille asiakkaille, joilla on kanadalaisia tuotantohyödykkeitä sekä palveluja. Rahat maksetaan suoraan kanadalaisille välittäjille lainaajan puolesta.

EDC antaa lainaa kahdesta kymmeneen vuoteen, yrityksille, jotka tuovat merkittävästi etuja Kanadalle. EDC hyväksyy myös joidenkin pankkien ja muiden rahoitusorganisaatioiden osittaisen rahoituksen. Tämä voi sisältää käsirahan, rakennuskustannuksia ja paikallisrahoituksia, joita EDC ei normaalisti rahoita. Tällöin kyseessä on rinnakkaislainat ja yhteislainat. Lisätietoja: www.edc.ca

EDC:llä on laajat luottoyhteydet useaan maahan auttaakseen kanadalaisia yrityksiä ulko-mailla. EDC normaalisti ottaa 90 % vastuun kaupallisista ja poliittisista riskeistä, joita ovat:

- maksukyvyttömyys
- laiminlyönti

- asiakkaan sopimuksen peruuntuminen
- valuutan muuttuminen
- sota tai protesti
- vientilupien peruuntuminen.

NORTHSTAR Trade Finance Inc. on EDC:n omistama rahoitusohjelma, joka on kehitetty avustamaan kanadalaisia vientiyhtiöitä antamalla rahallista tukea yrityksille, jotka ovat luotokelpoisia ostajia kanadalaisille tuotteille ja palveluille. Lisätietoja: www.northstar.ca.

NORTHSTAR Trade Finance Inc. yhdistää Kanadan valtion viennin vahvuudet EDC:n, Western Economic Diversification:in, British Columbian provinssin hallituksen, yksityissektorin eli BMO Bank of Montreal, The Royal Bank of Canada, National Bank of Canada, ja Caisse de dépôt et placement du Québecin kautta.

NORTHSTAR tarjoaa kahta eri rahoitusvaihtoehtoa:

- **Term Finance;** kiinteä kurssi, keskipitkä laina kahdesta viiteen vuoteen. Laina on saatavilla NORTHSTAR:lta yrityksen ulkomaisille ostajille tavallisella maksuajalla. Nämä lainat ovat korkeintaan US \$ 5 miljoonaa (noin 3,5 miljoonaa euroa).
- Floor Plan Finance; tarjoaa vaihtoehtona lyhytaikaista lainaa ulkomaiselle ostajalle. Ostaja maksaa NORTHSTAR:lle takaisin, kun he ovat myyneet tuotteet, tai vaihtoehtoisesti 360 päivän sisällä. Korko maksetaan kuukausittain. Lainat ovat korkeintaan US\$ 5 miljoonaa (noin 3,5 miljoonaa euroa.).

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN OHJELMAT

Kanadan ympäristöministeriön (Environment Canada) kautta olevia ohjelmia on kuvattu alla. Lisätietoja löytyy <http://www.mb.ec.gc.ca>

Canadian Environmental Technology Advancement Centers (CETAC) avulla Kanadan ympäristöministeriö pyrkii auttamaan ympäristöyrityksiä Canadian Environmental Technology Advancement Centers (CETAC) kehittämisohjelman kautta, joka on jaettu kolmeen osaan ja keskittyy eri alueisiin Kanadassa. Ohjelmat eroavat hieman toisistaan, mutta auttavat ympäristöyrityksiä tarjoamalla yrityksille mm:

- strategista kehitys apua
- apua liikesuhteiden solminnassa
- Environmental Technology Verification ohjelmaa (ETV)

Environmental Technology Verification ohjelma (ETV) on ohjelma kehitetty ympäristöyrityksille. Osallistumalla ja täyttämällä ohjelman kriteerit yritys voi saada tunnustusta heidän tuotteidensa laadusta ja ympäristöystävällisyydestään. Kun yritys saa tämän ETV sertifikaatin he saavat käyttää sitä markkinoinnissaan ja tuotteissaan.

Enviro-Access pyrkii edistämään kehityksessä olevia innovatiivisia yrityksiä ja projekteja, jotka ovat kestäväkehityksen puolesta sekä Kanadassa että kansainvälisesti. Ohjelma keskittyy pääasiassa Kanadan ranskankieliseen itäosaan. Lisätietoja: [www.enviroaccess](http://www.enviroaccess.ca).

Ontario Center for Environmental Technology Advancement (OCETA) on yksityissektorin voittoa tavoittelematon organisaatio, joka pyrkii auttamaan vastaperustettuja yrityksiä, yksittäisyriityksiä, niin pieniä kuin keskisuuriakin yrityksiä. Se keskittyy Ontarion provinssin yrityksiin ja pyrkii auttamaan uusien ympäristöystävällisten teknologioiden sekä kannattavan jatkuvan kehityksen kasvussa sekä Kanadassa että kansainvälisillä markkinoilla.

Toiminnan painopisteitä ovat:

- teknologian kaupallistaminen
- kestävä kehitys ja saastumisen ennaltaehkäisy
- teknologioiden todentaminen
- tietopalvelut

Oceta kertoo, että sen palveluita käyttää noin 150 yritystä vuosittain. Ocetan toimintaa rahoittaa ETAD (Environment Canada's Technology Advancement Directorate) vuodessa noin 400.000 dollarilla. Se ei mene suoraan ympäristöyrityksille vaan OCETAn rahoitukseen. OCETA on erikoistunut auttamaan näitä ympäristöyrityksiä löytämään eri rahoituslähteitä liittovaltiolta, provinseilta ja muilta organisaatioilta. Koska ympäristö-alan yritysten työntekijöillä ei ole kaupallista koulutusta, vaan he ovat enimmäkseen "technology developers", niin OCETA auttaa heitä kirjoittamaan hakemuksia eri rahoittajille ja myös löytämään oikeat rahoittajat. "Awareness of money and funding is the problem so OCETA helps companies to access this money".

OCETA myös auttaa pieniä ympäristöyrityksiä löytämään rahoitusta kunnilta (kunnan-hallitus, kaupunginhallituksilta) teknologian kehittämiseen (Green municipality development). Lisäksi OCETA auttaa ottamaan yhteyttä Sustainable Development Technology Canada SDTC:hin. SDTC on not-for-profit säätiö, joka rahoittaa "puhtaiden teknologioiden" kehittämistä ja demonstrointia (pilotointia). <http://www.sdte.ca/en/about/index.htm>

OCETA auttoi viime vuonna ympäristöalan yrityksiä löytämään 25 miljoonaa euroa yhteensä eri rahoittajilta eri ympäristöalan projekteihin. Lisätietoja: www.oceta.on.ca

Canadian Environmental Technology Advancement Corporation _ West (CETAC-West) on yksityissektorin voittoa tavoittelematon organisaatio, joka pyrkii auttamaan pieniä ja keskisuuria yrityksiä kestävä kehityksen ympäristöteknologian kehittämisessä. Se keskittyy auttamaan Länsi-Kanadassa sijaitsevia yrityksiä. Lisätietoja: www.ec.gc.ca

1.4.4 Provinssien vienninedistämishjelmat

Ontarion alue:

Ontario Export Inc. (OEI) on Ontarion provinssin järjestö, joka pyrkii auttamaan ontariolaisia yrityksiä viennissä. Järjestö auttaa uusia yrityksiä ottamaan viennin ensiaskeleita ja antaa markkinointi- ja myyntitukea myös kokeneille vientiyrityksille.

Suurin osa OEI:n tarjoamista palveluista ovat ilmaisia ja niihin kuuluu mm:

- konsultointituki
- kaupalliset edustot

- markkinatietoja
- koulutusohjelmia.

New Exporters to Border States on Ontario Export Inc:n (OEI) yhteistyössä International Trade Canadian kanssa ylläpitämä ohjelma. NEBS on käytännöllinen kahden päivän ohjelma, jossa Ontarion yrityksille opetetaan viennin olennaisista osa-alueista. Osallistujat oppivat vientituotteiden hinnoittelusta, tullitapahtumista, miten valita maahantuojia, varastoinnista ja vientijakelusta, pankki- ja lakiasioiden hoitamisesta, viennin rahoituksesta ja vakuutuksista, maahanmuuttoa käsittelevistä asioista ja mahdollisuuksista löytää uusia markkinamahdollisuuksia muualta.

In-Market Consultant Program; paikallinen tuki on erityisen tärkeää, kun on kyseessä kieli ja kulttuurilliset haasteet. Ontario Export Inc. (OEI) työskentelee kohdemaiden johtavien konsulttifirmojen kanssa markkinoidakseen provinssinsa yrityksiä tärkeimmissä kansainvälisissä kohteissa. Paikallistukikohteita löytyy mm. Chilestä, Mexicosta ja Brasiliasta tärkeimpien sektorien parissa kuten IT ja tietoliikenne. Lisätietoa: www.ontarioexportsunc.com

Export Development Seminars; OEI tarjoaa seminaareja, pienille ja keskisuurille yrityksille, jotka ovat kiinnostuneita ulkomaan markkinoista. He tarjoavat myös seminaareja yrityksille, joille vienti on jo ennestään tuttua ja yritys haluaa joko laajentaa, tai monipuolistaa vientiään. Seminaareja pidetään yhdessä paikallisten partnereiden kanssa, joissa käsitellään eri aihepiirejä, kuten kansainvälisestä rahoituksesta, ulkomaiden vientivaatimuksista ja edellytyksistä. Lisätietoja: <http://www.ontarioexportsinc.com>

Muut alueet:

Muilla provinseilla on samanlaisia viennin avustus ohjelmia, joista tärkeimmät ovat:

British Columbia:

- Ministry of Small Business & Economic Development, BC, lisätietoja <http://www.cse.gov.bc.ca/>
- Trade Team BC, lisätietoja <http://www.bctradeevents.com/>

Alberta:

- Trade Team Alberta , The Department of Alberta Economic Development, lisätietoja <http://www.alberta-canada.com/export>

Saskatchewan:

- Saskatchewan Trade and Export Partnership (STEP), lisätietoja <http://www.sasktrade.com>

Manitoba:

- Manitoba Trade and Investment (MTI), lisätietoja <http://www.manitoba-canada.com/>

Quebec:

- Quebec: Ministère de développement économique, de l'Innovation et de l'Exportation, lisätietoja <http://www.mdeie.gouv.qc.ca/page/web/portail/en/>

1.4.5 Kaupunkitason vienninedistämishjelmat

Montréal International pyrkii edistämään Montrealin kaupungin taloudellista kehitystä, kasvattamaan kaupungin kansainvälistymistä ja sijoittamaan Montreal:n yhdeksi johtavaksi pohjoisamerikkalaiseksi kaupungiksi.

Lisätietoja löytyy osoitteesta <http://www.Montrealinternational.com>

Montréal International:n tavoitteena on:

- lisätä ulkomaisia sijoituksia
- kasvattaa kansainvälisiä organisaatioiden määrää
- kehittää strategisia ryhmittymiä
- keskeisten ulkomaisten työntekijöiden muuttamisen helpottaminen tai edesauttaminen

1.4.6 Ympäristöalan yrityksiin keskittyvät ohjelmat

Canadian Environmental Solutions (CES) on internet-sivusto ja -hakemisto kanadalaisista ympäristöyrityksistä. Se sisältää 1.600 kanadalaisesta yritystä, jotka valmistavat innovatiivisia ympäristöalan teknologioita ja tarjoavat ympäristöalan asiantuntemustaan. Nämä sivut ovat ilmaiset ja ne on tarkoitettu kanadalaisille ympäristöalan yrityksille, jotka ovat kiinnostuneet laajentamaan yritystään kansainvälisille markkinoille ja myös kanadalaisille ja kansainvälisille ympäristöalan asiakkaille.

CES tarjoaa ympäristöyrityksille erilaisia palveluja, erityisesti mainonta- ja markkinointitukea. CES:n palveluja mainostetaan useissa kansainvälisissä ympäristö messuilla ja muissa ympäristöalan tapahtumissa.

Lisätietoja http://strategis.ic.gc.ca/epic/internet/inces-sec.nsf/en/h_iq00012e.html

Trade Team Canada Environment (TTCE) on tiiviissä yhteistyössä toimiva julki- ja yksityinen organisaatio, jonka tavoitteena on kehittää Kanadan ympäristöyrityksiä ja laajentaa vientiä. TTCE pyrkii myös lisäämään tietoisuutta ympäristöyritysten olemassa olosta ja sen merkittäväydestä.

Trade Team Canada järjestää ympäristöalan yrityksille konsultointipalveluja ja muita tarpeellisia palveluja. Se ottaa myös osaa useisiin ympäristöalan messuihin. Se työskentelee yhteistyössä useiden kanadalaisien konsulaattien ja suurlähetystöjen kanssa ja saa tuoreimmat tiedot erimaiden ympäristötapahtumista.

Lisätietoja: <http://strategis.ic.gc.ca/epic/internet/inenva.nsf/en/heg02184e.html>

1.4.7 Vienninedistämisen vahvuudet ja haasteet

Vahvuudet

- Markkinatietopalvelut erittäin korkeatasoisia, raporttien laatijoiden toimialosaaminen on hyvällä tasolla
- Tiedon saannin helppous, kanadalaiset toimijat hyödyntävät internetiä tietopalveluidensa jakelutienä erittäin onnistuneesti

- Kanadassa ulkoistetaan toimintoja melko dynaamisesta eli pystytetään nopeasti yksityisiä not-for-profit-tyyppisiä organisaatioita (myös heikkous, sirpaloituminen) tietyn tehtävän suorittamiseen (vrt. Oceta), organisaatiot toimivat kuten yksityinen sektori
- Monet organisaatiot ovat hyvin markkinointihenkisiä, koskee erityisesti palveluiden markkinointia ja myyntiä. Esimerkiksi Ocetan keskeinen tehtävä on auttaa yrityksiä hyödyntämään olemassa olevia rahoituslähteitä

Heikkoudet

- Yleisvaikutelmaksi jäi, että palvelut ovat sirpaloituneet usealle eri toimijalle ja usealle eri tasolla. Myös eri toimijoiden roolit jäivät hieman epäselviksi. Myös palveluiden löytäminen voi olla vaikeaa yrityksille; markkinointihenkisyys pienentää tätä
- Palvelut hyvin saman olaisia kuin muissakin maissa, eivät selkeästi eronneet edukseen esim. Suomen vastaavista

Uhat ja mahdollisuudet

- Kanadan vienti on erittäin voimakkaasti sidoksissa USA:han, Kanadassa sanotaankin, että jos USA:n talous saa vähän "kylmää" se näkyy Kanadassa pahana flunssana, siis maassa on ilmeinen tarve riskin hajauttamiseen
- Kanadan vienti on hyvin raaka-ainevaihtoon: öljy, kaasu, puutavara, viennin jalostusarvon nostamiseen on tarve
- Suuri kiinalaislähtöinen väestön osa tarjoaa luontevan kanavan Kiinan kasvaville markkinoille
- Pintapuolisesti vaikutelmaksi jäi, että perinteisten vienninedistämisorganisaatioiden ja toisaalta teknologian ja yritysten kehittäjien roolit lähestyvät toisiaan, mutta eivät kuitenkaan kohtaa

Hyödyllisiä tietolähteitä:

- ATA Carnet <http://www.chamber.ca/carnet/>
- Bank of Canada <http://www.bankofcanada.ca>
- Business Development Bank of Canada [http://www.bdc.ca/en/my project/ Projects/exporting.html](http://www.bdc.ca/en/my_project/Projects/exporting.html)
- Canada Border Services Agency <http://www.cbsa-asfc.gc.ca/export/menu-e.html>
- Canada Revenue Agency <http://www.cra-arc.gc.ca/menu-e.html>
- Canadian Exporters Catalogue <http://www.worldexport.com/>
- Canadian Intellectual Property Office <http://cipo.gc.ca>
- Canadian Manufacturers & Exporters <http://www.cme-mec.ca/>
- Canadian Missions Abroad <http://www.infoexport.gc.ca/>
- The Canadian International Freight Forwarders Association CIFFA <http://www.ciffa.com/>
- Canada Ontario Business Service Centre COBSC Ontario <http://www.cbsc.org/ontario/>

- Department of Foreign Affairs and International Trade DFAIT
<http://www.dfait-maeci.gc.ca/>
- EuroPages <http://www.europages.com/home-en.html>
- ExportSource <http://exportsource.ca/gol/exportsource/>
- interface.nsf/engdocBasic/0.html
- Foreign Affairs Canada <http://www.fac-aec.gc.ca/menu-en.asp>
- Government of Canada http://canada.gc.ca/main_e.html
- Guide to Online Export Service Resources <http://www.ontarioexportsinc.com/>
- oei/filelibrary/pdfs/english/ON-LINE_GUIDE.pdf
- International Financial Institutions (IFI) IFInet
<http://www.infoexport.gc.ca/ifinet/menu-e.asp>
- International Business Opportunities Centre IBOC <http://www.iboc.gc.ca/>
- Interactive Business Planner http://www.cbisc.org/ibp/home_en.cfm
- Interactive Export Planner <http://exportsource.ca/gol/exportsource>
- interface.nsf/engdocBasic/2.html
- International Trade Canada <http://www.itcan-cican.gc.ca/menu-en.asp>
- Statistics Canada <http://www.statcan.ca/start.html>
- Export Statistics http://strategis.ic.gc.ca/sc_mrkti/tdst/engdoc/tr_homep.html
- Trade Show News <http://www.tsnn.com/>
- U.S. Department of State <http://www.state.gov/r/pa/ei/bgn/>
- World Bank <http://www.worldbank.org/>
- World Customs Organization <http://www.wcoomd.org/ie/En/en.html>

1.5 Yhteenveto viennin edistämisessä käytetyistä instrumenteista

Edellä kuvatut kansalliset toimenpiteet Ruotsissa, Tanskassa, Saksassa ja Kanadassa antavat hyvän läpileikkauksen vienninedistämisessä käytettävistä erilaisista instrumenteista.

Suomessa käytössä oleva vienninedistämisjärjestelmä on kuvattu selkeästi ja napakasti Suomen Yrittäjien/Thomas Plamgren 4.1.2005 laatimassa katsauksessa ”Suomen vienninedistämisjärjestelmä”. Koska kuvaus on varsin seikkaperäinen, ei asioiden toistamiseen ole tarvetta enää tässä yhteydessä. Kuvaus löytyy osoitteesta <http://www.yrittajat.fi/sy/home.nsf/pages/6D19A1DD3948C64CC2256F9B00459675?opendocument>. Yrityksen kannalta keskeisiä toimijoita ovat yritys- ja kansainvälisen toiminnan alku- ja käynnistämisvaiheessa mm TE-keskukset, Tekes, Finpro. Liiketoiminnan käynnistämisen jälkeen keskeisiä toimijoita ovat mm rahoitusta tarjoavat tahot kuten Finnvera, Finnfund, sekä pääomasijoittajat kuten Sitra. Yritysrühmäkohtaista tukea tarjoaa myös KTM. UM:n rooli on keskeinen mm ulkomaanedustustojen palvelujen, ttt-, kehitysyhteistyö- ja lähialueyhteistyö määrärahojen osalta.

Tehtyjen selvitysten pohjalta voitaneen yleisesti todeta, että kansalliset toimenpiteet tarkastelluissa 4 maassa – mutta erityisesti EU-alueella – rakentuvat pääosin samanlaisten pääelementtien varaan kuin Suomessakin. Toimenpiteiden harmonisoinnin taustalla on mm EU-alueella yleisesti vallitseva pelko siitä, että eri valtioiden yrityksiin kohdistamat kansalliset tuet ja -toimenpiteet vääristävät yritysten välistä kilpailutilannetta.

Seuraavassa tarkastelussa tuodaan esille joitakin selvityksessä esiin nousseita mielenkiintoisimpia toimenpiteitä. Vaikkei maakohtaisissa selvityksissä eri toimenpiteitä ole pystytty selvittämään riittävän yksityiskohtaisesti, tai analysoimaan aineistoa syvällisemmin tiedon laadusta ja käytettävissä olevasta panoksesta johtuen, antavat maakohtaiset selvitykset kuitenkin hyvän läpileikkauksen tarjolla olevasta keinovalikoimasta.

Yrityksille on tarjolla runsas kirjo erilaisia yritys- ja yritysrühmäkohtaisia neuvonta-, konsultointi-, rahoitus- ym. palveluja, jotka luovat edellytykset yrityskehityksen viennin ja kansainvälistymisen tukemiseen ja markkinoilla tapahtuvaan toimintaan. Luonnollisesti Suomea suuremmissa maissa, kuten Saksassa ja Kanadassa, keinovalikoima on monipuolisempi. Yksi selittävä syy on julkisten ja muiden toimijoiden suurempi määrä. Toinen yhtä luonnollinen selitys on toimialan kautta avautuva kansainvälinen liiketoimintamahdollisuus ja mahdollisuus kasvattaa yritysten liikevaihtoa samalla uusien työpaikkojen synnyttäen.

Yhteistä kaikissa tarkasteltavissa maissa on kuitenkin se, että julkinen sektori, eri toimijat ja yritykset, näkevät keskinäisen yhteistyön tärkeänä ja välttämättömänä. Joissakin maissa, kuten Ruotsissa ja Tanskassa tämä toimialaspesifinen yhteistyö näyttää olevan Suomea syvällisemmällä tasolla.

Seuraavassa on esiin nousseita mielenkiintoisimpia toimenpiteitä ja toimintamuotoja.

Yritysten ja yritysrühmien ja niiden tarjoaman tunnettuuden lisääminen:

Esiin nousseista instrumenteista kannattaneen esimerkinomaisesti nostaa esiin kohdassa 1.1.6 kuvattu ruotsalainen **Svensk Miljöexport**-yritysverkosto, johon osallistuu 700 alan yritystä ympäristötekniikan eri osa-alueilta. Yritysverkoston ja siihen kuuluvien yritysten palveluja ja tuotteita markkinoidaan forumin kautta kansainvälisesti. Foorumi toimii myös tiedon ja kokemusten jakamisforumina.

Kohdan 1.3.4 saksalainen **Cleaner Production Germany** ja kohdan 1.4.3 kanadalainen **Canadian Environmental Solutions** ovat samantyyppisiä internet-portaaleja, joissa yritykset voivat esitellä osaamistaan ja tarjoamaansa. Portaalit on rakennettu myös ratkaisuja ja teknologioita hakevan asiakkaan tai asiantuntijan näkökulma huomioon ottavaksi.

Tarve alan suomalaisen tarjooman koontiin ja yritysten osaamisen kokonaisvaltaiseen esille tuontiin on myös tunnistettu. Tältä osin viitataan kohdan 1.6 ehdotukseen 1.

Yritysten kilpailu- ja innovaatiokyvyn kehittäminen:

Operatiivista toimijoista kannattaneen esiin nostaa saksalainen, ja kohdassa 1.3.4 kuvattu, **Aktionslinie Hessen-umweltech**, Hessenin talousministeriön alainen toimija, joka pyrkii edistämään pienten ja keskisuurten ympäristöteknologia ja -palveluyritysten kilpailukykyä ja innovointikykyä.

Yritysten viennin kehittämiseen liittyvät ohjelmat:

Kanadan ulkomaankauppaministeriön (International Trade Canada, ITCan) **PEMD-** (Program for Market Development)-**ohjelma** on Kanadan valtion ja yritysten välinen ohjelma pyrkii rohkaisemaan pitkäaikaissuhteita, jotka auttavat yrityksiä sopeutumaan muuttuviin markkinoihin. Ohjelma koostuu tekstissä kuvatuista 4 osiosta, joita ovat mm markkinakehitysohjelma, avustusohjelma vientiin suuntautuville uusille yrityksille, pääomaprojekteja koskeva tarjouspyyntö-ohjelma ja viennin kehittämisstrategioita tukeva ohjelma.

PEMD-yhteistyö kanadalaisten yritysten kanssa on sijoitus Kanadan viennin kansainvälistymiseen. Kyseessä ei ole laina tai määräraha, vaan ns. korvattava lahjoitus. Korvaaminen tapahtuu vähittäismaksuista, joita maksetaan sitä mukaan kun yritys saa tulosta.

Ohjelma on ollut Kanadassa vuodesta 1971 ja sen avulla on avustettu noin 25.000 sikäläistä yritystä. Yritysten myynti on noussut noin 8 mrd. euroa ja sen avulla on luotu noin 250.000 työpaikkaa.

Maa- ja markkinakohtaisen tiedon lisääminen:

IXPOS on saksalainen ulkomaankaupan porttaali, johon ovat osallistuneet useat liitto-valtion ja eri osavaltioiden ministeriöt, sekä kaikki mm ulkomaankaupan alalla toimivat organisaatiot, kuten kauppakamarit ja muut tekstissä aiemmin mainitut tahot. Portaali tarjoaa monipuolista tietoa mm seuraavista asioista: taloustietoa, markkina-analyysijä, kaupan tietoja, tietoja investoinneista, messuista ja yhteistyöpartnereista, ulkomaan projektien tuista sekä rahoitus- ja oikeudellista tietoa. Suomessa vastaavaa maakohtaista tietoa saa ilmaiseksi lähinnä Finpron maakansioista, sekä rahoitusta koskevaa tietoa mm Finnveran ja Finnfundin www-sivuilta

Tytäryhtiön perustamistuki:

Tytäryhtiöiden perustamiseen tukea tarjoavat mm saksalaisista organisaatioista Saksan jällelenrakentamisen luottolaitos (Kreditanstalt für Wiederaufbau, KfW), Baijerin kehityspankki (LFA Förderbank Bayern), sekä RKW NordWest, Rationalisierungs- und Innovationszentrum der Deutschen Wirtschaft e.V.

Henkilöstön kehittäminen ulkomaan yksiköissä:

Berliinin osavaltion ulkomaankaupan tukiohjelman puitteissa Bao Berlin tukee mm yritysten osallistumista vientirenkaissa, myös yritysten henkilöstön kehittämistä yrityksen omissa ulkomaan toimipisteissä. Suomessa on mahdollista saada avustusta TE-keskusten kautta mm kansainvälisen toiminnan vaatiman avainhenkilöstön palkkaamiseen, muttei suoranaisesti ulkomailla toimivan suomalaisyrityksen henkilöstön kehittämiseen.

Lainat vientiasiakkaalle:

Saksalainen AKA Ausfuhrkredit-Gesellschaft m.b.H. lainoittaa vientiasiakasta tarjoamalla keskipitkää ja pitkää vientirahoitusta ja riskien hallintaa aina 30 % saakka.

Ulkomaan investointien rahoitustuki:

Vaikka suora vientitoiminta Saksassa ei saakaan tukea, niin saksalaisten yritysten investointeja voidaan tietyn edellytyksin tukea ulkomailla suorilla subventioineilla. Liittovaltio tarjoaa ns. kehityspartneruuteen liittyviä (Public Private Partnership, PPP) tukia aina 200.000 euroon saakka, kun kyseessä on kehityspoliittisia lisähyötynäkökohtia. Tukea saavat liiketaloudellisesti kannattavat projektit, joilla on lisäksi positiivisia kehityspoliittisia vaikutuksia. Ne voivat käsittää esimerkiksi sellaisen yhteishankkeen perustamisen, jonka tavoitteena voi olla mm koulutus tai investointi uuteen teknologiaan.

Ympäristösektorispesifinen valtion rahoitus:

Mielenkiintoinen on myös kesäkuussa 2005 Ruotsiin perustettu ympäristöteknologiayritysten liiketoimintamahdollisuuksia ja kilpailukykyä vahvistava neuvosto **Swentech**, jolla pyritään merkittävästi nostamaan ruotsalaisen alan teollisuuden painoarvoa ja näkyvyyttä. Neuvoston tavoitteiksi on asetettu mm vahvistaa koordinoitua valtion panostuksista alaan ja luoda mm verkostoja ruotsalaisen ympäristöteknologian kehityksen ja markkinoinnin vahvistamiseksi. Sektorin painoarvoa on jo sinällään nostanut Ruotsissa tehty päätös suunnata 35 miljoonaa kruunua "korvamerkittyä" rahaa alan teollisuudelle vuoden 2006 valtion budjettiin. Rahat kanavoidaan Swentechille ja ulkoministeriön alaiselle Projektexportsekretariatille.

Valtion tuki julkisiin hankkeisiin:

Canadian Commercial Corporation (CCC) tarjoaa yrityksille pääsyn kansainvälisille markkinoille. CCC:n palvelut tähtäävät kanadalaisten yritysten uskottavuuden parantamiseen asiakasorganisaatioiden silmissä, joille palveluja markkinoiden riskienhallintänäkökulmalla. Laajimmillaan CCC:n palvelua on sanottu "International Prime Contactor Solution".

CCC:n saamien tilausten arvo oli 2004–2005 noin 1,1 mrd. euroa, josta USA:n ulko-puolisten tilausten osuus 24 eri maassa oli noin 300 miljoonaa euroa. Asiakaskunnasta 81 % oli pk-yrityksiä. Hankkeisiin osallistuneiden kanadalaisyritysten määrä vajaa 3.400 kpl, joista 202 kpl teki sopimuksen CCC:n kanssa.

1.6 Toimenpide-ehdotuksia vienti- ja kansainvälistymisedellytyksiä parantavista keinoista kotimaassa

Ehdotus 1: Alan osaamista kokoavan esitteen, CD:n tai internet-portaalin rakentaminen

Suomalaisten ympäristöteknologiayritysten suurena haasteena on näkyä ja erottua maailmalla olevasta runsaasta tarjonnasta. Myös asiakkaan on vaikea löytää yksittäisten yritysten osaamista mm internetin kautta olevan laajan tarjonnan vuoksi.

Em. syystä johtuen alan kokonaistarjoomasta: teknologioista, tuotteista, palveluista, järjestelmistä jne. esitetään koottavaksi yritysesite, CD-levy, tai internet-portaali, jonka avulla suomalainen kokonaisosaaminen pystytään laaja-alaisesti nostamaan yleiseen tietoisuuteen. Portaalin pitäisi olla vuorovaikutteinen, ts. sillä pitää olla isäntä, joka pystyy vastaamaan asiakas- tai asiantuntijarajapinnasta tulevaan mielenkiintoon.

Tarvetta olisi myös vastaavan materiaalin tuottamiseen alan julkisia ym. toimijoita koskien suomalaisten ratkaisujen ja hyvien käytäntöjen esiin nostamiseksi.

Ehdotus 2: Rahoitustyökalu ongelmalähtöisten hankkeiden toteutettavuusselvityksiin

Maailmalla on runsaasti ympäristöön liittyviä ongelmia, jotka luovat kysyntää erilaisille ratkaisuille, teknologioille, tuotteille ja palveluille. Usein ongelman kanssa toimiva julkinen taho, yritys tai asiakas on hakemassa ongelmaan kokonaisratkaisua, jonka eri teknologioita edustava yritys- ja toimijaryhmä pystyisi tarjoamaan.

Ongelmana on se, ettei suomalaisten yritysryhmien käytettävissä ole tällä hetkellä avustusluonteista rahoitustyökalua, jolla ongelman selvittämiseen, ongelman ratkaisuun ja tarjooman kuvaamiseen kohdentuva toteutettavuusselvitys (feasibility study) voitaisiin tehdä. Tekijänä tulisi olla alan kokenut ja teknologiat tunteva asiantuntija, joka pystyy argumentoimaan tarjooman kilpailuedut markkinalta ja maailmalta saatavissa oleviin vaihtoehtoisiin ratkaisuihin ja teknologioihin selvitettyään hankkeen vaatimat taustatiedot.

Kysyntää tuotteelle olisi nimenomaan Aasian markkinoilla, kuten Kiinassa ja Intiassa, joissa molemmissa maissa on runsaasti ympäristöongelmia ja kohteita, joissa ongelman ratkaisussa käytettyä teknologiasalkkua voitaisiin toistaa useissa kaupungeissa.

Rahoitustyökalun tulisi olla suuruudeltaan noin 20.000-50.000 euroa/hanke niin, ettei yritysten tarvitsisi osallistua kustannuksiin. Rahoituksen edellytyksenä tulisi olla vaatimus hankekonseptin toistamismahdollisuudesta.

Lähin käytössä oleva työkalu on Finnveran lähialuehankkeiden "alustava hankeselvitys" (pre-feasibility study). Se on suunnattu suomalaisten yritysten yhteistyön laajentamiseen Venäjän suuntaan, jota ulkoasiainministeriö ja Pohjoismaiden Projektivientirahasto tukevat. Tavoitteena on Suomen ja Venäjän välisen yhteistyön kehittäminen yritystoiminnan sektorilla rahoittamalla suomalaisten yritysten hankeselvityksiä. Rahoitettava hanke voi olla suomalaisen yrityksen perustama tytäryhtiö, tai venäläisen yrityksen kanssa perustettava yhteisyritys, tai tuotannollinen yhteistyö venäläisen yrityksen kanssa. Alustava hankeselvitys voi sisältää alustavan markkina-

ja kilpailija-analyysin, jolla pohjustetaan tulevan liiketoiminnan perustamista. Tuki on enintään 50 % kustannuksista ja enintään 50.000 euroa hankevaihetta kohden.

Ehdotus 3: Toimintamalli ”Suomen Jätehuolto Oy”

Jätehuolto- ja kierrätysalan – yhtä hyvin kuin koko suomalaisen ympäristöalan – haasteena on alan sirpaleisuus sekä yritysten heterogeenisuus. Maasta löytyy isoja, vahvoja, sekä kilpailu- ja toimituskykyisiä yrityksiä, jopa vahvoja veturiyrityksiä. Toisen ääripään muodostavat pienet, uudet, innovatiivisia ja korkealaatuisia tuotteita ja palveluja tarjoavat pk-yritykset, jotka ovat yksin liian heikkoja pärjäämään kansainvälisillä markkinoilla.

Usein laajemman tarjooman aikaansaamiseksi olisi tarve yhdistää erilaisten yritysten osaaminen laajemmaksi asiakkaalle tarjottavaksi kokonaisuudeksi esimerkiksi laajoissa ongelmälähtöisissä hankkeissa ja uusilla markkina-alueilla, kuten on myöhemmin kuvattu kohdissa 5.2.1 - 5.2.3. Näkymänä pitäisi luonnollisesti olla mahdollisuus toistaa suomalainen ratkaisumalli ja sen ympärille rakennettu tarjooma. Kysyntää tuotteille ja hyvä mahdollisuus myös hyvän katteen tekemiseen avautuu riskimarkkinoilla, esimerkkeinä Kiinassa ja Intiassa.

Yhtenä ratkaisumallina tarjooman hankekehittelyyn, markkinointiin, myyntiin ja toteutukseen voisi olla työnimellä ”Suomen Jätehuolto Oy” toimiva yhtiö. Sen osakkaina voisivat olla esimerkiksi Sitra ja alan yritykset. Alkuvaiheessa pääosakkaan (Sitra) panostus osakepääomasta voisi olla 80 % ja alan yritysten 20 %. Lisäksi pääosakas vastaisi yrityksen liiketoiminnan vaatimasta operatiivisesta rahoituksesta. Liiketoiminnan kehittyessä tuottavaksi yritykset sitoutuisivat lisäämään omistustaan esimerkiksi 10–15 vuodessa siten, että Sitran omistusosuus yrityksestä olisi jakson lopussa korkeintaan 20 % .

Sitran tyyppisen vahvan toimijan mukanaolo yrityksessä mahdollistaisi hankkia esimerkiksi ehdotuksessa 2 kuvattu asiantunteva ja osaava henkilö, myöhemmin laajempi henkilöstö, joka vastaisi yrityksen operatiivisesta toiminnasta, tarvittavista selvityksistä, kokonaistarjooman markkinoinnista ja myynnistä sekä toteuttavien hankkeiden asiantuntevasta läpiviennistä ja jälkihoidosta.